

PREPIH

03

OD JAVNOSTI ODVIŠEN ČASOPIS

93

12. FEBRUAR 1993, cena 100 SIT

NEUMRLJIVA LJUBLEZEN DO BLIŽNJIC

Slovenci nadvse ljubimo bližnjice. V življenju in v prenesenem pomenu. V še tako lepo zelenico vteptamo stezo, samo da nam prihrani nekaj korakov. Po bližnjicah kdaj komu uspe priti do s tanovanja ali denarja. Najbolj priljubljene pa so bližnjice do znanja.

V tečajih ljudske prosvete so nekoč na hitro proizvajali režiserje in pevovodje, na političnih tečajih so na debelo štancali sekretarje OO ZKS, enoletne politične šole pa so nadobudnim mladincem omogočale celo maturo. V koroški krajini so na tem področju vodile Ravne. Poleg marksističnega študijskega središča, ki je skrbelo za proizvodnjo političnih kadrov, so poznali tudi polfakultetni študij. Tako so nekateri tovariši (predvsem iz Železarne Ravne) kar na domačem pragu pridobili zaželeno višjo izobrazbo.

Ta glosa noče biti revanšistična, zato le na kratko omenimo, da žal ne od režiserjev ne od sekretarjev ni bilo trajnejših uspehov. Vodstvo ZR pa je kljub nekaj četam doma proizvedenih inženirjev organizacije zaupalo preoblikovanje svoje fabrike mariborskemu VEKŠu. Glede na današnje stanje očitno s pičlim uspehom.

A ljubezen do bližnjic se ni zadovoljila s tem. Za vodilne in vodstvene delavce ZR so v Domu železarjev vsaj po enkrat na mesec prirejali poldnevne seminarje o aktualnih ekonomskih in družbenih temah. Predavatelji so prihajali iz Ljubljane in Maribora, poslušalcev se je v Dom železarjev nabilo poprečno 200 - 250. Kaj od povedanega so dojeli, kaj si zapomnili, o tem zgodovina molči. Dokumentirano pa je, da so mnogi tečajniki prihajali na predavanja dosledno - brez pisal in beležnic.

Kljub vsem tem izkušnjam pa na Ravnah simpatija do lagodnih bližnjic k znanju trmasto živi naprej, le da se nam tokrat ne obeta več nauk Marxa in Kardelja, ampak šola za managerje. Managerstvo je namreč zadnji krik mode. Kakor smo nedolgo tega bili vsi politiki in umetniki, tako bomo zdaj vsi managerji. (Če to reče sam mister Peter Russel, bo že res!)

Koroškemu gospodarstvu zato želimo z novimi managerji vso srečo, vsekakor pa več, kot je je imelo v preteklosti s podobnimi "šnelzider" strokovnjaki.

Aran

"Zgodba o uspehu"

-Vidite, gospodje, to je trenutno najbolj produktivno slovensko podjetje!

POZDRAVLJENA, KOROŠKA, kjerkoli si že...

... tudi na Glavnem trgu v Slovenj Gradcu, kjer smo zvedeli vse o konjih, zvedeli pa še, da je med konji in dnom človeške stiske prepad, ki mu zaenkrat ni videti konca. Čas, ki je potekel med obema predstavljajmima, je bil kratek. Že pri predstavitvi konja je bilo jasno, da gre za dva svetova daleč vsaksebi, in da je lahko metaforična povezanost zgolj na ravni presnove. Ve se, da jedo konji travo, znane pa so tudi odmevne izjave o tem, da je morda tudi nam namenjena samo trava.

Tisto, kar je vmes, sta čas in ljudje, ki sta raven obravnave nekih drugih ljudi in istih konjev spravila tako daleč vsaksebi. In ker je čas bolj filozofski kot oprijemljiv, se vprašam, od kod torej ljudem moč spraviti konja v večnost na piedestalu in spet drugim ljudem druge ljudi v tolikšno bedo. Ko smo častili konja, se nas je zbralo 2312, in ko smo poslušali bedo, 312. Razlika je očitna. Skupna nam je bila policijska zaščita in 12 istih firbcev, ki so bili tam vsakokrat zaradi bližnjega bifeja.

Med tatiči, razbojniki, prenočevalci v prostorih za treznenje in drugimi gosti črnobelih kronik še nisem zasledil imen, ki sodijo tistim, ki so spravili ljudi tako daleč, da so prišli demonstrirati svojo nemoč pred bedo na Glavni trg. V glavnem nosijo kravate in bele ovratnike in...hodijo na predstavitve konjev. Na Glavnem trgu, ko se je predstavljala beda, jih ni bilo. So se bali policijsko zaščitene bede?

Ni še imen v črnih kronikah, pa so vendar javna. Med nami žive in nič jih ne gane, kaj si o njih mislimo. Dobivajo odpustke? So indijske svete

krave? Si kdo ne upa mazati rok s kravata in belimi ovratniki? Je tisti filozofski čas samo zanje postal oprijemljiva, materialna kategorija? So si zapomnili vsako ime, ki se je kdaj znašlo v črni kroniki z inicialkami in potem nikoli v poročilu s sodne obravnave?

So to naši sosodje? So to tisti, ki so se znašli? So to tisti, ki jim ustreza vsak čas in vsaka priložnost? So to tisti, ki jim je prišel prav prav ta čas? So to...?

Potem se je pripeljal gospod iz Ljubljane in kar naravnost povedal, da ga zanima profit, da pa delavci lahko zaradi njega tudi umrejo. Bil je utrujen, ker rešuje podjetja, ki čakajo kot oskubljene kokoši ali se jih bo kdo usmiliti, pa tudi sicer je pripeljal s sabo pravnega svetovalca, da ne bi spet kaj preveč zinin in se razgaljal.

Morda pa je bilo to, preden se je beda razpela na Glavnem trgu? Kdo ve, morda pa je bilo še za časa samoupravljanja, ko so nekateri menili, da bodo iz nič postali vse in pozabili na profit? Ali pa takrat, ko so prišli gospod popit in kaj malega pojed, samo da so slišali na ime tovariš s helikopterjem?

Kdor se ne znajde, je terc! Hodi na Glavni trg častit konje in drugič kazat svojo bedo. Pa še kravate ne nosi in belega ovratnika.

Glavni trg, kraj nesrečne simbolike!

Pa pozdravljeni Korošci, kjerkoli že ste!

Edi Prošt

IZ VSEBINE

**Koržetov sklad:
pogrebec koroških
podjetij ?**

4-5

**Naši poslanci:
HERMAN RIGELNIK**

6-7

**Prepihova
nadaljevanka:**

GRAFITI

19

**Skrivnostna
piramida na
KOROŠKEM**

20-21

**Pisma bralcev:
Odgovor novinarju
Pedru K.**

29

**Na naslovnici:
Štrajk delavcev tovarne Les**

Foto: B. Vugrinec

KOROŠKA PODJETJA IN SKLAD ZA RAZVOJ. ALI JE TA SKLAD STEČAJNI UPRAVITELJ, POGREBEC ALI SANATOR?

POLEG ŽELEZARNE NA KOROŠKEM ŠE PET DRŽAVNIH PODJETIJ

V republiki Sloveniji je kar 98 podjetij, ki je konec lanskega leta podpisalo pogodbo o prenosu vsega premoženja na sklad za razvoj in prestrukturiranje gospodarstva, ki ga na kratko imenujemo kar Koržetov sklad (po Urošu Koržetu, ki ta sklad vodi). Razen v sedmih podjetjih je sklad stoodstotni lastnik podjetij in v tej slabi stotnici Koržetovih podjetij je tudi pet Koroških: Lesna Slovenj Gradec, družba Les Tovarne meril iz Slovenj Gradca, Tovarna Muta, Stroj Radlje ter Tovarna opreme Mežica. Danes kaže, da položaj v podjetjih, ki so se podale v roke tega sklada, ni rožnat, ponekod niti za kanček boljši kot poprej. Morda so bila prevelika pričakovanja, na drugi strani pa drži, da se tudi ta državni sklad do nekaterih firm mnogokrat obnaša zelo ignorantsko.

Radeljsko podjetje investicijske opreme Stroj je v skladovi združbi treba obravnavati pogojno. Sklad to podjetje v svojih informacijah navaja kot del sklada, kar pa je vprašljivo. Stroj se je sicer prijavil na razpis, podpisali so tudi pogodbo, tega pa niso naredili v Koržetovem skladu. Prav tako predstavnikov sklada doslej še ni bilo v Radlje ob Dravi in tudi niso imenovali upravnega odbora. Tako se Stroj skuša reševati kar sam. Za razliko od večine skladovih podjetij, ki so veliki dolžniki do elektrogospodarstva in železnice ter proračuna, teh dolgov v Stroju ne poznajo. Erik Mravljak, ki je od decembra lani vršilec dolžnosti direktorja, pravi, da so sami izdelali sanacijski program, ki na lanski obseg polovanja in letosnja pričakovanja predvideva nekaj deset presežnih delavcev.

**OD 2600 ZAPOSLENIH BO OKOLI
600 PRESEŽKOV**

Podjetja, ki so se lani prijavila na razpis republiškega razvojnega sklada, so močno podkapitalizirana in njihove obveznosti so večje, kot jim z močno skrčeno proizvodnjo sploh uspe zaslužiti. Če vzamemo slabo stotnico teh Koržetovih firm, potem račun pokaže, da so v lanskem letu vsa podjetja imela pol milijarde tolarjev izgube, temu pa je treba dodati še poldrugo milijardo dolgov, od elektrogospodarstva, železnice do proračuna. V teh podjetjih je skupno zaposlenih okoli 56 tisoč delavcev, kakšnih deseti tisoč pa bo postalo presežnih.

Na Koroškem je v petih Koržetovih podjetjih (v evidenco torej kljub vsemu vključujemo tudi radeljski Stroj) zaposlenih okoli 2600 delavcev in že v začetku tega leta jih bo predvidoma 600 manj. Na Muti je 200 zaposlenih že odšlo na čakanje, od

tega se za kakšnih 80 še kažejo možnosti, da bi se avgusta lahko vrnili v tovarno. V slovenjegraški Lesni, kjer je danes prav tako okoli tisoč zaposlenih, se bodo presežki vrtali okrog številke 200. V Tovarni Les bo delo izgubilo okoli 80 delavcev, v Stroju Radlje jih bo od današnjih 218 odveč petina, v Tomu v Mežici pa je že na čakanju kakšnih 80 delavcev.

Skład pa naj bi v tem reševanju presežnih delavcev imel nalogo, da oblikuje programe za odpravljanje problemov presežkov, za prekvalifikacijo in dokvalifikacijo delavcev, dokupe delovne dobe in odpravnine. In sklad je presežne delavce pol leta tudi dolžan financirati. Verjetno pa se bo večina teh po preteku šestih mesecev znašla na zavodih za zaposlovanje, kajti v kratkem času vendarle ne gre računati na tolikšno število novih delovnih mest.

Uroš Korže, osemindesetletni ekonomist, ki je od leta 1990 na čelu tega sklada, napoveduje, da čarobne palice ne bo. Veliko ali največ pa podjetja od lastnika, to je sklada, pričakujejo na področju plač, za kar pa sklad ni bil ustanovljen. Sklad in njegove ekipe naj

bi prvenstveno ugotovile možnosti preživetja teh podjetij, njihove trge in perspektivo. Podjetja so pri prijavi na natečaj tudi morala pripraviti programe o tem, kako vidijo pot iz krize.

Večina teh programov pa je bila preveč optimistična, ugotovljajo danes strokovnjaki sklada. Za ta podjetja zakon o lastninskem preoblikovanju ne velja in sklad jih bo skušal v celoti ali po delih odprodati, jih dokapitalizirati, doseči

cinčne, ignorantske in skrajno žaljive besede delavcem Lesa, češ - umrite, če hočete, nedvomno kažejo, da sklad pri izbiri managerjev ni imel vselej srečne roke. Poleg obvladovanja ekonomskih znanosti je na takšnem mestu nujno in potrebno imeti tudi kanček človeške kulture.

Izjemno dobro plačani predsedniki upravnih odborov in managerji si v teh nacionaliziranih podjetjih, kjer ljudje preživljajo izjemne stiske, takšnih skrajno primitivnih izletov ne bi smeli privoščiti in tudi izjava Franca Humra je botrovala gladovni stavki v Lesu. Plača skladovih ljudi je od dva tisoč mark dalje, tuji managerji pa dobijo tudi do šest tisoč mark ali 42 tisoč šilingov.

Nezaupljivost do sklada tiči tudi v dejstvu, da je s skladovimi ljudmi težko najti stik, na drugi strani pa mnogi, ki hodijo po podjetjih v imenu sklada, o samem podjetju in vsej zadevi nimajo pojma. To so ugotovitve, ki jih posredujejo srednji sloji v podjetju, managerjem pa je sklad sploh odsvetoval komuniciranje z javnostjo. Sklad za vodilne ljudi v podjetjih postavlja tudi ljudi, ki se že doslej niso izkazali in so jim ponovno dali možnosti krmarjenja v kalnem, kar je spet kamenček v mozaiku nezaupanja v sanacijo. Na drugi strani pa skladovi letenci sanatoriji v raznih podjetjih ugotavljajo kar lepo paleto malverzacij, ki jih je vodstvo počelo z družbenim premoženjem.

Resnici na ljubo velja dodati, da nekatera podjetja s skladom nimajo ravno slabih izkušenj (da bi preveč hvalili, pa dandanes tako ali tako ni mogoče). V Lesni Slovenj Gradec je predsednik upravnega odbora taisti Franc Humar, ki pa z vodstvom Lesne drugače komunicira, te dni pa se bo vodstvo Lesne sestalo tudi s Koržetom, ki je sicer izjemno težko dosegljiv.

**NEZADOVOLJSTVO NAD
SKLADOVIM FRANCEM HUMROM**

Izkušnje z delom sklada pa so kaj različne, v medijih prevladuje prej negativna kot pozitivna izkušnja. Dogajanj v družbi Les slovenjegraške Tovarne meril in odnos predsednika upravnega odbora Franca Humra je najbolj svež primer. Humrove

Slovenjegraška Lesna je nemara v tej stotniji skladovih podjetij med najboljšimi, največ pa od sklada pričakuje Iverka iz Otiškega vrha, kajti seznan kaže, da so nacionalizirane vse slovenske tovarne ivernih plošč (razen Brestove, ki pa je manjša in v slovenski industriji iveric skorajda nepomembna). V vodstvu Lesne pa imajo občutek, da se sklad vendarle preveč ukvarja s tistimi, ki jim ni več pomoči, premalo pa z resnično perspektivnimi podjetji in programi.

PUSTITI ČASU ČAS?

Letošnje leto bi po svoje lahko oklicali kot privatizacijsko leto in privatizacija bo marsikje odprla rane, ki so jih doslej še nekako notranje pozdravili. V podjetjih, ki jih je prevzel državni sklad za razvoj, se je ta proces že začel. Ali poteka dovolj hitro ali prepočasno je lahko predmet diskusije, kako učinkovito in s kakšnimi uspehi ter posledicami, pa bo pokazal predvsem čas.

M.P.

KDO JE KJE?

Koroška podjetja, ki so se zatekla v objem Korzetovega sklada, vodijo nekateri ljudje, ki jih koroško gospodarstvo pozna že od prej. V Lesni je ostal na krmelu Ernest Mihelj, diplomirani ekonomist, ki je bil v tem podjetju tudi v preteklih letih. Iz tovarne Muta so nastale štiri družbe in Malo kmetijsko mehanizacijo vodi Marjan Šol, Livamo Boris Kralj, Kovinsko čistilna sredstva Jože Vanzo in Kovačnico Jože Zaucer. Tudi omenjeni direktorji so bili v teh podjetjih še pred prevzemom sklada. Družbo Les sedaj začasno vodi ekonomist Ivan Uršej, radeljski Stroj pa Erik Mravljak.

Posabno poglavje pa je podjetje Tovarna oprema Mežica. To je že pred prevzemom sklada vodil Drago Krištof, diplomirani pravnik. Krištof je bil dolga leta generalni direktor mežiškega rudnika, ki ga je zapustil ob uvedbi prisilne uprave. Nato je bil Krištof tudi predstavnik GZS na Dunaju in pred leti se je o dunajskem Domus Slovenica in velikem primerjalju obsejno razpisal sindikalni list Delavska enotnost. Za direktorja Toma je bil izbran med dvema kandidatom, pred dnevi pa je s strani kolektiva doživel popolno nezaupnico in ga sklad tudi odstopil. Sedaj vodi Tom Irena Mazej.

PODPORA PRIZADETIM DELAVCEM PODJETJA LES

NI NAM VSEENO!

S tem naslovom želimo opozoriti vse zaposlene v podjetjih PLASTIKA, KOVINE, KOPA ter POSLOVNI INŽENIRING.

Marsikdo se bo vprašal, kaj pa nas oni brigajo, mi smo zaposleni v tem ali onem podjetju. Zavedamo se, da se tako lahko zgodi tudi nam. Še ne dolgo tega smo bili združeni v eni tovarni - TOVARNI MERIL.

Potem pa se je začelo krhati najprej v samem vodstvu Tovarne meril, kar je imelo za posledico, da so se podjetja KOVINE, PLASTIKA in KOPA TERMINALI odcepili od matične TOVARNE MERIL. To je najprej uspelo KOPI, zatem KOVINAM in nazadnje še PLASTIKI. Vsa ta podjetja so delala naprej uspešno, le podjetje LES se je začelo potapljati.

Delavci tega podjetja so že večkrat opozorili vodstvo podjetja da ne dela prav. Naleteli pa so na gluha ušesa. V zelo kratkem času se je vodstvo podjetja menjavalo kot za stavo. Najprej je bil direktor g. Franjo ZNIDAR, nato g. Marjan VERGLEŠ, nekaj časa g.

Oto SLEMENIK in za njim senator podjetja LES g. Mitja JURJEC, nadalje Andrej TRETJAK in nazadnje g. Ivan URŠEJ. Eden za drugim so odhajali iz tovarne in si ustanavljali svoje firme in to z istim programom in tržiščem, ki so ga spoznali v Tovarni meril. Zadnja sanatorja podjetja LES g. Mitja JURJEC in g. Ivan ŠERTEL uspešno proizvajata merila Tovarne meril, katera prodaja firma DINKO g. Marjana VEGLESA.

Sprašujemo se, kako so lahko kot zasebniki tako uspešni, ko vemo, kakšni so bili rezultati njihovega dela v tovarni. Vsi vemo za investicije v proizvodnjo priborov z zelo uspešnih nakupov tehnologije in strojev iz časov "Marije Terezije" in kakšne so bile posledice te za podjetje LES. Tudi takšnih neodgovornih poslovnih odločitev se v tovarni ni dalo zaščititi zaradi načela "vrana vrani ne izkljuje oči".

Ti gospodje pa hočejo sedaj nazaj v tovarno, da z nakupom te izkoristijo še zahtevnejšo in za njih interesantno tehnologijo,

stroje in objekte, katero so delavci osvajali vsa delovna leta.

Pravimo, da smo v pravni demokratični Sloveniji. Mar so zakoni le za ene, za druge pa ne. Zato vas delavci sindikata KOVINE podpiramo v vaših zahtevah, ki jih je lepo podal g. Stojan PROŠEV na tiskovni konferenci, dne 25.01.1993. Mi, ki smo še zaposleni, se še ne zavedamo bolečin, ki jih nosijo v sebi delavci podjetja LES, ki to najbolj dobro vedo. Upamo, da se bo našla rešitev za te delavce, ki so bili včasih naši sodelavci.

K vaši stiski vam dajemo vso podporo, saj vemo, da tisti, ki ste najbolj prizadeti in nič krivi, ne morete biti osamljeni in zavrženi od naše družbe.

SINDIKAT SKEI
KOVINE

TOVARNA KOVINE

Pameče pri
Slovenj Gradcu

VSI "SANATORJI" LESA

V ničkoliko primerih zgodovina kaže, da hlapec ni tisti, ki bi bil kriv za propad kmetije. In če skušamo potegniti analogijo s podjetjem Les Tovarne meril v Slovenj Gradcu, potem je na dlani, da niso delavci tisti, ki bi bili krivi za propad oziroma takšno agonijo tega podjetja.

Majda Šmon, ki se je pred dnevi v protestni gladovni stavki pridružila Stojanu Proševu, predsedniku sindikata Neodvisnost v Lesu, takole razmišlja: "Za nastalo situacijo nismo krivi delavci, občutimo pa jo najbolj. Zakaj nikoli v naši pravni državi niso poklicali na odgovornost vodilnih delavcev, ki so nas pripeljali tako daleč? Naši bivši štirje direktorji, ki so se menjavali kot srajce, imajo svoja lastna podjetja in verjetno je naključje, da izdelujejo tisto, kar smo prej izdelovali mi. Ali ne meji to vse skupaj na dobro gospodarsko kriminalko, katere tožilec je zakopan globoko v zemlji? Nihče se vsa ta štiri leta, odkar traja

naša agonija, ni zmenil za nas. Vsi naši klici na pomoč so se izgubili, odgovorni so se borili zase, le zase."

Andrej Garb iz podjetja Kovine, ki so bili nekoč skupaj z Lesom pod isto streho, razmišlja o dogajanju v vodstvu podjetja Les še bolj konkretno: "V zelo kratkem času se je vodstvo podjetja menjavalo kot za stavo. Najprej je bil direktor gospod Franjo Žnidar, nato Marjan Vergles, nekaj časa Oto Slemenik in z njim senator podjetja Les Mitja Jurjec, nadalje Andrej Tretjak in nazadnje Ivan Uršej. Eden za drugim so odhajali iz tovarne in si ustanavljali svoje firme in to z istim programom in tržiščem, ki so ga spoznali v Tovarni meril. Zadnja sanatorja podjetja Les gospod Mitja Jurjec in gospod Ivan Šertel uspešno proizvajata merila Tovarne meril, katera prodaja firma Dinko gospoda Marjana Verglesa.

MAG. HERMAN RIGELNIK

DOGOVARJATI SE

Ko smo se pogovarjali z njim pred nekaj meseci, je bil še podpredsednik vlade, odgovoren za gospodarstvo. Medtem so se Slovencem zgodile volitve, Herman Rigelnik je kot nestrankarski kandidat sodeloval na listi LDS, bil izvoljen s prepričljivim odstotkom glasov, na volilnih shodih po Koroškem dokazal, da še kako pozna najbolj žgoče probleme regije, pa tudi poti do rešitve le-teh. V Ljubljani je prišlo potem do velikega preobrata, Hermana Rigelnika v novi vladi ni, državni zbor ga je izvolil za svojega predsednika. Dogodki, vsekakor vredni osvetlitve.

- Začniva tam, kjer se je končal najin prejšnji pogovor. Takrat ste dejali, da na položaju na katerem ste, lahko za Korošce naredite toliko kot za druge Slovence. Nič več in nič manj in nekateri so vam to izjavo zamerili, češ, bo pa vendar za svoje naredil kaj več.**

Še vedno ostajam pri tem, da lahko za Koroško naredim, zdaj s pozicije državnega zbora, toliko kot sicer za Slovenijo. Kar sem povedal med predvolilno kampanjo, sodi v kontekst razvojne politike Republike Slovenije. Nič takega torej nisem obljubil, kar ne bi bilo vidno skozi razvojno optiko države. Če vzamemo povezovanje z avstrijsko Koroško, npr. v Evropsko skupnost se zagotovo lahko povežemo preko regij, v tem, našem primeru, mi preko avstrijske Koroške in jaz se v nobenem primeru ne zavzemam za politiko konvoja, temveč sem pristaš tistih ladij, ki so sposobne v Evropo pluti hitreje. Koroška bi lahko s pravimi potezami naredila bistveno več. Avstrijski del Koroške ima trenutno zdaj tudi sam težave na gospodarskem področju, imajo skoraj 30000 nezaposlenih. Vseeno sem začel pogovore z deželnim glavarjem Zematto in o sodelovanju in mislim, da jih bo zdaj nadaljeval tudi novi zunanji minister Peterle. Menim, da je to, kar je bilo takrat rečeno kot možnost, mogoče tudi operacionalizirati v naslednjem obdobju.

Sanacija Slovenskih železnic: sploh ni šlo za obljube, šlo je za poteze vlade, ki jih je takrat vlekla. Menim, da bo izvedba korektna, spremljala pa jo bo posebna komisija, ki jo bo imenoval državni zbor, vlada bo imenovala tako komisijo, podobno pa naj bi bilo tudi v občinah na Izvršnih svetih.

Naslednja taka predvolilna obljuba, ki je imela velik odmev je v zvezi s cesto Crna-Sentvid. V letošnjem proračunu je denar za izgradnjo oziroma asfaltiranje za polovico, druga polovica naj bi bila gotova v letu 1994.

Kar zadeva plinifikacijo, bo moral IS SO Ravne narediti odločilne poteze. Preko Petrola - Zemeljskega plina, s pomočjo tujih dobaviteljev in določenih koncesij.

To so te moje, pogojno rečeno, volilne obljube, in vse je mogoče v doglednem času uresničiti.

- Za mnoge je bil precejšnje presenečenje vaš prestop iz**

sфере gospodarstva v politiko. Gre za osebno odločitev?

Mag. Herman Rigelnik

Mene je vezal z Drnovškom dogovor za dobo sedmih mesecev, se pravi do konca decembra. In ko je iztekel mandat prejšnji vladi, sva se pogovorila kako naprej. Ta pogovor ni bil ravno prijeten, ne zanj in ne zame. Na koncu sem se odločil za ponudbo Liberalno demokratske stranke za kandidacijo za predsednika Državnega zbora. Zakaj sem sprejel ta izziv? Prav gotovo je bil doslej parlament neprofitna institucija, brez logike podjetja. Učinkov se sicer ne da meriti tako kot v podjetju, učinek bi najbrž morala biti tu demokracija, kvaliteta odločitev. Moram reči, da sem izziv sprejemanja takih odločitev, predvsem sprejemanja odločitev s konsenzom, s sintezo političnih programov strank, sprejel kot nekaj, kar je meni blizu. Gre za povezovanje različnih v skupne cilje, ki z gledajo včasih tudi divergentni z vidika posameznih strank. Izhajam iz tega, da vsi ti cilji strank težijo k enemu - razvoju in prosperiteti Slovenije. To sem vzel nase povsem - problem je tu, treba se vanj vživeti, zadeve je treba razreševati. Tak parlament je za Slovenijo povsem nekaj novega.

- Torej ne gre za odločitev, ki bi bila povezana z Drnovškovo, ki se je sam odločil voditi takozvani ekonomski kolegij v vladi?**

Jaz sem to Drnovšku predlagal sam. Vem, da je delo podpredsednika odgovornega za gospodarstvo, ključno delo, in rabi tudi politično močno podprt hrbet, ker ne gre samo za gospodarska, temveč tudi socialna vprašanja. Moje videnje stvari je, da mora to koordinirati predsednik vlade sam. To je bilo najbrž jasno tudi Drnovšku in je to tudi sprejel. Sicer pa, kot sem že rekel, najin dogovor se je iztekel.

- Za vami sta dve seji Državnega zbora. Gre dogovarjanje v smeri, ki si jo želite, se pravi v smeri konsenza, ali ne?**

Prva seja je bila bolj konstitutivna, na drugi pa smo sprejeli precej pomembnih zakonov, ki pa so bili vsklajeni že prej. Delo je bilo torej relativno lahko. Menim, da tokrat še ni šlo za preglasovanja. V primeru izvolitev tretjega podpredsednika Državnega pa se je pokazalo, da se o vsem le še nismo sposobni dogovoriti. Gospod Podobnik je po drugem neuspešnem poskusu predlagal celo, da tega tretjega podpredsednika sploh ne izvolimo, vendar jaz na tem vztrajam. Morda se bo različnost pogledov pokazala že na naslednji seji, čeprav naj bi na njej začeli z normalnim trifaznim sprejemanjem zakonov. Pravim, naj bi, ker se obetajo nekateri zakoni in nujni ukrepi na gospodarsko - socialnem področju

- Mnogi so pričakovali, da bo metoda Grosovih banan zame njala v parlamentu skupina poslancev Slovenske nacionalne stranke. Kakšne so z njimi vaše izkušnje do sedaj?**

Nimam tega občutka. Govoril sem z vsemi vodji poslanskih skupin, z vsemi šefi strank. Mislim, da so izkušnje iz polpreteklega obdobja predvsem z vedenjem v parlamentu izredno negativne in nihče od tistih, ki so pri takem vedenju prednjačili, ni prišel v parlament, čeprav so na volitvah sodelovali. Poslanci so očitno tako po strokovni kot človeški plati dobro pripravljene, dela voljni, in da se vsi zavedajo odgovornosti, ki jo imajo skupaj v Državnem zboru. Državni zbor ima namreč odgovornost, ki se je vsi v Sloveniji še ne zavedamo povsem. Postal je edini kreator politike na kratek, srednji in dolgi rok, vlada pa je lahko samo izvajalec te politike. Lahko se govori sicer o koalicijah in njihovi moči, vendar brez kvalitetnega odločanja o razvojni politiki v

JE TREBA DOMA

Državnem zboru bo parlamentarna demokracija spet hitro v blokadi.

Parlarnet je torej v vlogi odločilnega kreatorja politike na vseh družbenih področjih. To prispeva k resnosti v pristopih k delu tudi v poslanskih klopek.

Večjih razpok v koaliciji torej še ni videti?

Ne. Koalicija bo šele na preizkušnji, ko bodo na gnevem redu trde gospodarsko socialne teme. Zelim nam vsem Slovincem, da bi bila ta koalicija trdna. Stinletno obdobje je minimalno za pripravo izhodišč novega ekonomskega sistema, ki naj bi razrešil nakopičene probleme na gospodarskem in socialnem področju.

Kost, ki jo glodamo ob tem, so poslanske plače. Na eni strani je parlament določil prag preživetja, ki je izredno nizek, na drugi pa poslancem dal plače, ki ne prenesejo primerjave s plačami doktorjev znanosti, kaj šele s temi trinajstimi tisočaki, s katerimi naj bi po mnenju tega istega parlamenta preživel tisti z dna socialne lestvice. Vaš komentar?

Res je, da je zadevo v sila nerodne okvire postavil bivši trodomni parlament neoperativno. Komisija za volitve in imenovanja ter administrativne zadeve se zdaj muči s pripravo ustreznega sistema nagrajevanja. Tudi jaz do zdaj še nisem zvedel, kolikšna naj bi bila poslanska plača. Veliko je ugišan in v socialnem stresu v katerem smo, je to postalo tudi vprašanje moralnega hazarda. Priti moramo najprej sploh do podatkov, potem ima komisija možnost znižati te plače za 20%. Državni zbor pa za 50. Menim, da bodo poslanci imeli mero in okus za ta trenutek. Kar se dogaja zdaj, kvarja imidž parlamentu. Tudi zato sem prosil gospoda Anderliča, da zadevo čimprej spravi na čisto. 5000 ali 7000 mark so zagotovo po mojem previsoke številke. Res pa je, in to sem preveril, da je dve tretjini poslancev dobilo ob tokrani akontaciji plač nižje, kot pa so jih dobili na prejšnjih delovnih mestih.

Kaj pa "modra" izjava Anderliča, da so visoke plače potrebne poslancem za ohranjanje poštenosti in v bran pred korupcijo? Na volitve smo šli vendar v prepri-

čanju, da so te kategorije v bodoče poslance vmontirane.

Na volitve smo šli tako kandidati kot volilci z vedenjem o pogojih, torej tudi o plačah in privilegijih poslancev. Časopisi so polni zapisov o tem, ne piše pa se o plačah direktorjev v državnih, javnih podjetjih, podjetjih z bivšim družbenim kapitalom, o tistih, ki so na individualnih pogodbah tudi v podjetjih, ki so popolnoma založena. Navsezadnje pa gre tu le za ljudi, ki bodo z odločitvami v Državnem zboru nosilo usodo Slovenije.

Toda parlament se bo prav gotovo moral še kdaj soočiti tudi s spodnjim pragom preživetja državljanov Slovenije. Ali država glede na učinkovitost gospodarstva res ne zmore več pomoči tistim, ki so ali bodo ostali odvisni samo od te državne denarne pomoči? Ali kdo v tej državi, na pravem mestu, razmišlja o drugačni razporeditvi proračuna?

Od predsednika vlade sem že zahteval, da bo seja 23. februarja namenjena gospodarski in socialni problematiki. Globalni analizi in ukrepom. Znano naj bi bilo, kje je spodnja meja, ko je še moč vzdržati socialne pritiske glede na ekonomsko moč države. Prehajamo v neko čudno ravnotežje ekonomske učinkovitosti in socialne vzdržljivosti. Verjamem, da se bo z ekonomskimi ukrepi zvišala učinkovitost gospodarstva in z njo tudi večje socialne pravičnosti.

No, žal je eden vzvodov, ki naj bi pomagali prav najslabšemu delu gospodarstva, Sklad za razvoj, pravi strah in trepet tudi na Koroškem. Poleg dobrih namneov, ki so zagotovo ostali, se je očitno pokazalo, da Slovenija le nima toliko dobrih menedžerjev, kot ima problemov z reševanjem podjetij, ki so se prijavila v Sklad. Včasih smo prav število dobrih menežerjev omenjali kot primerjalno prednost z drugimi bivšimi realsocialističnimi državami.

Tisti, ki so dobri, so navadno v dobrih firmah. Korelacija je izredno visoka. Danes vsi direktorji na nek način čakajo na izpeljavo privatizacije, zato premikov ljudi ni. Velikokrat sem že povedal, da nas je Slovencev samo dva milijona in v okviru normalne distribucije je možno imeti samo določeno število dobrih direktorjev. Naj jih še tako iščemo, ni jih po logiki stvari. Veliko smo zamudili v polpreteklem obdobju z izobraževanjem. Konec tega meseca bom predstavil projekt, ki sem ga imenoval "1000 MENEDŽERJEV" in je v tem trenutku dokaj pripravljen in operativen. Sicer pa so bila pričakovanja v zvezi s Skladom prevelika. Vse je šele v prvi fazi, ko Korže išče zdrava jedra, medtem ko druga in naslednje faze stojijo. Iz tega tudi izhajajo problemi. Vsekakor je bilo to v fazi ideje in prvih dogovorov, ko sem zamislil sprožil v prejšnji vladi, zamišljeno bolj medresorsko usklajeno.

Prejšnji teden, ko ste odprli vrata poslanske pisarne na Ravnah, ste priporočili nekaterim, da se, predno se začne dogovarjati, kako kakšno stvar izpeljati v Ljubljani, dogovorijo doma na Koroškem, kaj sploh hočejo.

Jaz vidim Koroško kot regijo, kjer so zagotovo skupni interesi, ki jih je možno artikulirati. Ševeda pa je v tej regiji mnogo stvari, ki jih je možno uresničevati posebej v vsaki občini, ali pa kraju. Morali bi se torej dogovoriti, kaj je skupnega, denimo o infrastrukturi, o odnosu do Avstrije oziroma sporazuma, odnosu do plinifikacije, železnice. Pritisk z regijske ravni do države je lahko močnejši. Kar pa se tiče razvoja posameznih krajev v občini, pa je to stvar občinskih skupščin oziroma občin, ko bodo oblikovane na novo. Se pravi: najprej skupen dogovor o regijskih zadevah, potem pa še dogovor o realizaciji na drugih ravneh. Dokler bo vsak kraj ali občina skušala voditi svojo politiko do države, je bitka zgubljena vnaprej.

Torej ni govora o tem, da ne bi bili po svojih močeh pripravljeni pomagati Koroški.

Če bo novi zakon o lokalni samoupravi sledil zamisli, ki jo podpiram, to pa je močna decentralizacija, potem bo lažje. Vsekakor pa bo to v kontekstu razvojne politike koroške regije tako, kot jo vidim.

Edi Prošl

Je načet prag preživetja ali našega dostojanstva ?

DRŽAVA - HUDA MAČEHA

Poslanci, ki so še v prejšnjem mandatu poskrbeli za svoje plače, v sedanjem pa se še ne do konca dogovorili, kakšne v resnici bodo (vsekakor pa bodo zagotavljale z nabitimi denarnico podprte hrbtnice), so se sicer odločili, kje je za volilce prag preživetja, ne pa tudi revščine. Se več ljudi, državljanov Slovenije, pa bo spet postavljalo na tehtnico svoje dostojanstvo: prosili za pomoč državo ali ne ...

Materialno naj bi zadevo urejeval zakon o socialnem varstvu, odločitev pa bomo državljani sprejemali sami. Po dosednji praksi sodeč bodo mnogi, ki že doslej niso zmogli preseči dileme - prositi za pomoč ali ne-ostali brez nje, toda pozor! Tako kot se je po sedanji logiki znižal prag preživetja, tako se bo zagotovo znižal tudi prag dostojanstva. Bodo zato v naših poslancih v državnem zboru in svetnikih v državnem svetu spregovorile moralne dileme. Dvomim, zato se lotimo vsaj tega, kar je oprijemljivo.

Kaj prinaša novi zakon o socialnem varstvu? Predvsem ne izpostavlja nobene skupine prebivalstva kot jih je prejšnji zakon o socialnem skrbstvu, temveč vključuje vse v sistem, v katerem ima vsakdo, ki se znajde bodisi v materialni ali nematerialni stiski, pravico do pomoči v storitvah ali dajatvah. Kdor je torej v socialni stiski, naj bi šel v ustrezni socialni zavod, kjer bo dobil materialno pomoč ali pa nasvet. In spet - toda. Zakon zajema vse prebivalstvo, vendar šele, ko so izčrpane vse druge možnosti za reševanje položaja posameznika. In kakšne materialne pomoči se lahko od države nadejamo?

Zakon pozna samo dve vrsti denarne pomoči države - denarno pomoč kot edini vir preživljanja in denarni dodatek.

EDINI VIR PREŽIVLJANJA ?

Do nje so upravičeni tisti, ki so trajno nezmožni za delo in osebe starejše od 60 let, če so brez vsakršnih dohodkov, brez premoženja in nimajo nikogar, ki bi jih bil dožan in sposoben preživljati, in živijo doma. Pri

ugotavljanju premoženja ne štejejo najpotrebnejši prostori, ki jih upravičenec uporablja za bivanje. **POMOC ZNAŠA 60 % BRUTO ZAJAMČENE PLAČE** (ta je zdaj 21.330 SIT, kar pomeni, da znaša 12.798 SIT) in jo je mogoče dobivati, dokler trajajo okoliščine, ki so bile podlaga za to odločitev. Enkrat na leto pripada takemu upravičencu tudi posebna pomoč v funkcionalni obliki (denimo kurjava). Če za osnovne življenske potrebe nujno potrebujejo pomoč drugega in če dodatka za tujo nego in pomoč ne prejema po drugih predpisih, se mu pomoč poveča za nadaljnih 30 %. Če je dolžan plačevati še najemnino za stanovanje, se mu denarna pomoč zviša največ za višino najemnine, ki bi jo plačeval v socialnem oziroma neprofitnem stanovanju (kaj tako stanovanje je, v naših občinah še ni definirano).

DENARNI DODATEK

Do te denarne pomoči so upravičeni slovenski državljani s stalnim prebivališčem v Sloveniji in tujci, če imajo dovoljenje za stalno bivanje v Sloveniji, ki zaradi vzrokov, na katere niso mogli sami vplivati, sebi in svoji družini začasno ne morejo zagotoviti denarja, potrebnega za preživetje. **PRAG PREŽIVETJA** je določen v odstotnem deležu od bruto zajamčene plače za vsakega družinskega člana posebej, in sicer: za odraslo osebo 52 %, za otroke do dopolnjenega 6 leta starosti 29 %, za otroke od 7. do 14. leta starosti 34 %, za otroke od dopolnjenega 15. leta starosti do zaključka šolanja pa 24%. Denarni dodatek se izplačuje enemu upravičencu za vso družino, pomeni pa razliko

med dohodkom družine v preteklih treh mesecih in vsoto tako predpisanih minimalnih zneskov na družinskega člana. Sem so všteti vsi dohodki in prejemki, ki so viri dohodnine, v sorazmernem deležu pa tudi dediščine, darila in drugi enkratni prejemki. Ne štejejo: dodatki za pomoč in postrežbo, prejemki za oskrbo v tuji oziroma rejniški družini, otroški dodatki in družbena pomoč otrokom, štipendije ter dohodki od občasnega dela invalidov, ki so vključeni v institucionalno varstvo in niso redno zaposleni. Kako se bo v dohodek družine všteval dohodek od kmetijske dejavnosti, bo predpisala ministrica za delo, družino in socialno varstvo. Od dohodka na družinskega člana se odštejejo tudi preživitve, družinski član, ki je v institucionalnem varstvu in je v celoti oproščen plačila storitev, se pri ugotavljanju dohodka na družinskega člana ne upošteva.

Iz tega, kar smo povedali doslej, ste gotovo že sklenili, da novi socialno varstveni zakon daje velik poudarek družini (ki pa še vedno čaka na dopolnjevanje zakon o družinskih prejemkih). In koga šteje za družinske člane, osebe, ki uveljavlja pravico do denarnega dodatka? Naštetimo: zakonec oziroma partner, ki živi z njim najmanj eno leto v življenski skupnosti, otroci in pastorki, če in dokler jih je taka oseba dožna preživljati, starši (tudi očim ali mačeha), kadar jih preživlja, pa tudi vnuki in nečaki, ki so brez staršev in jih upravičenec preživlja. Ko je vlada konec poletja dala predlog zakona v razpravo parlamentu, je dodala tudi oceno, da potrebuje pomoč za preživetje 29000 slovenskih družin. Medtem se je število brezposelnih povečalo, plače, za katere statistika in ekonomisti trdijo, da so v povprečju previsoke, pa se zagotovo za ljudi z najnižjimi dohodki niso zvišale. Centri za socialno delo v tem trenutku na novo računajo vse zneske v dosedanjih odločbah prejemnikov socialnovarstvenih denarnih pomoči in če je verjeti številkam, se zna zgoditi, da bodo mnogi, ki so dosedaj dobivali tako pomoč, ostali

brez nje, pomoč pa dobili drugi.

Skoraj po pravilu bodo brez denarne pomoči ostali upokojenci, ne glede na res nizke pokojnine, ki so pri nas prej pravilo kot redkost. Kar nainkrat se bo pokazalo, da imamo nov sloj družin, ki so na pragu revščine (ali kot pravi država na pragu preživetja). To so mlade družine, družina z eno plačo, sicer pa si po tem kar smo zapisali lahko tudi že sami izračunate kam sodimo. Ali bolje rečeno, država se je odločila, da je prag preživetja za Slovence nizek. Smo res tako trdoživi?

Zakon odpira druge možnosti - zasebnosti, dobrotelnosti, samopomoč.

Država je svoje povedala. Z zakonom je opredelila, od kod navzdol bo pomagala in z njenega vidika oziroma vidika nacionalne ekonomije, je pojem preživetja določen. Gospodarstvo, ki je takšno kot je, pač ne prenese večjih obremenitev, porazdelitev znotraj proračuna je očitno opravljena. Evropa, o kateri navadno govorimo, je upoštevala učinkovitost gospodarstva in države tudi na področju socialnovarstvenih pravic organizirana demokratično, ali bolje-pluralistično. Poleg tega, da si lahko privoščijo državno priznani višji prag preživetja, je poskrbela še za socialnovarstveno mrežo samopomoči in dobrotelnosti, zasebne socialne uprave pa zaradi konkurenčnosti učinkovito dopolnjujejo državne.

In če pustimo ob strani moraliziranje in zgražanje nad razslojevanjem na bogatine in reveže, to naj bo stvar pravne države in državniške modrosti, nam ostane samo še upanje, da bo država v prihodnjih odločitvah zmogla toliko morale, da bo drugače prazdelila družbeni produkt, stroka pa organizirala pomoč in dobrotelnost na tak način, da ne bosta ranjena naš ponos in dostojanstvo.

Edi Prošt

PREPIH

PREPIH

Svetovalne oblike se uveljavljajo

VARSTVO OTROK IN ODRASLIH

Začelo se je s programom MEHURČKI v letu 1991 kot Posredovalnico za varstvo otrok pri RAZORJU v Ravnah na Kor. na pobudo Martine KLOBUČAR, dipl. sociologinje, nadaljevalo v

mešani d.o.o. VIS VITALIS Slovenj Gradcu, Meškova 2 od oktobra 1991 dalje in se razvilo v eno doslej najbolj uspešnih tovrstnih dejavnosti v Sloveniji. V to delo, ki vse bolj postaja javno

delo, se vključujejo razni finansierji, kot Republiški zavod za zaposlovanje, Ministrstvo za socialo, družino in zdravstvo, Ministrstvo za drobno gospodarstvo z ustreznimi službami v občini.

IN MEMORIAM: EDO MAUHLER

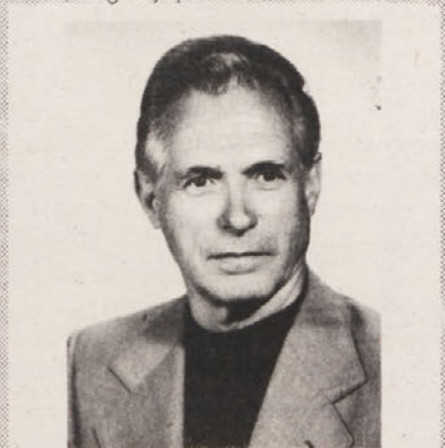
Zapojite, trobente, pesem visoko, violine zapokajte in cimbele in bobni zabobnajte v slovo, ki vas je ljubil kot svoje otroke. Zavesa spustite igralci in se priklonite spomenu, umrl vam je brat. In klovni, pustite, da sofza spolzi vam prek lica, ker se ne vrne več tisti, ki vam je risal nasmeh na obraze. Svinčeni rudarji, sklonite glave, ker je utihnil glasnik vaše pesmi pod zemljo. In olcari, dajte sekiram počivar, da ne bi zmotile otožne pesmi slovesa kosatih gozdov in cvetočih poljan, kjer je prebivala pravljica o njem, o Ediju!

Bil je kot princ iz pravljice, pred 85 leti iz Dravke pri Velikovcu porojen, od boga z vsemi darovi obdarjen, od lepote Pece in Obirja ocaran otrok, od sovražnikov rodu slovenskega pregnan skozi gozdove Koprivne, ko je utrujen poti on in njegovi v plebiscitnem letu 1919 končno našel svoj dom v naši dolini. Postal je rudar, čeprav ni nakopal enega hunta svinčenega kruha, postal je goddec, čeprav nikoli ni prestopil praga konservatorija, so ga ubogali vsi instrumenti, postal je kapelnik knapovske godbe in poneseš v svet muziko meziških rudarjev, ki je živela v njih vedno, kadar so se potili stotine metrov pod zemljo, ko so v krogu družine počivali, kadar so se porajali in ko so umirali.

Toda podobe iz sanj otroštva, pripoved o kralju Matjažu vrh Pece in zapoved Karničnika izpod Obirja ter Metina oporoka Hudabivškim panktom in odmev cimrake so si izsilili pot iz njegovega srca na oder. Bil je igralec, režiser, masker in scenarist. Njegov dramski opus je naravnost neverjeten. Kar deval operet pod njegovo taktirko je odpela dolina, s tremi dramskimi uprizoritvami v njegovi režiji je meziška dramska skupina zblestela v samem slovenskem vrhu in na Hvaru in zlato ga ni obšlo. Bila so to leta ponosa, pa tudi boja in živovanja.

Ko so potrkala leta na njegova vrata, se še ni vdal. Podobe, ki jih je nosil v srcu in odigral na odru, je sedaj risal na obraze mladih igralcev s tako natančnostjo in ljubeznijo, da je podoba spregovorila, tudi če so usnice mirovale. S hvaležnostjo se

ga spominjamo vsi igralci, ko nam je njegova roka črtala značajske poteze na obraz, še globlje pa v dušo.

Edi pa ni bil ustvarjalec življenja samo na odru. Našel je čas, moč in ljubezen, da si je ustvaril družino, vzgojil otroke, ki so ponosni na očeta in usoda mu je namenila trnjevo pot, vendar jo je prehodil z dvignjeno glavo in brez besedice tožbe na ustih. Poslednja leta življenja takorekoč ni bil fizično prisoten med nami, pa vendar je njegov duh spremljal vsako dejanje in nehanje v kulturnem življenju doline in tudi sedaj, ko se je za vedno poslovil, bo ostal med nami neumrljiv on in podobe iz sanj njegovega otroštva.

Dokaj velikih mož, imenovanih in neimenovanih, je rodila naša dolina. Vsi bodo nekoč odsli, tudi imena na spomenikih in nagrobnih kamnih bodo zbledela, nikoli pa ne bo umrl spomin nanje, ki so vgradili svojo dušo, srce in ljubezen v veličastno zgradbo naše kulture, ki ni umrljiva, ne ukazuje, zavezuje nas in naše potomce.

Edi, obljubljam ti, da jo bomo čuvali, negovali in požlahtnili. Počivaj v miru, v kraljestvu tvojih otroških sanj - to ti želimo v imenu vseh kulturnih organizacij v dolini in v imenu vseh ljubiteljev kulture.

Mitja Šipek

Ustanovitev VIS VITALIS-a na izkušnjah MEHURČKOV je narekovala potreba po varstvu otrok in odraslih na domu ter razne gospodinske storitve, pa tudi že uveljavljene možnosti za začasno in trajno reševanje brezposelnosti mladih. Med iskanci prve zaposlitve na Koroškem je veliko mladih šolanih oseb, med njimi veliko deklet. Posredovalnica za varstvo otrok in odraslih kot neprofitna dejavnost je vzbudila veliko povpraševanje pri naročnikih in interes pri nezaposlenih. Z ustanovitvijo mešane družbe d.o.o. VIS VITALIS pa se je dejavnost razširila še na svetovanja podjetnikom in obrtnikom in na izvajanje javnih del.

To svetovanje ima za podlago ustrezne pogodbe z Ministrstvom za drobno gospodarstvo in ustreznim občinskim organom v občini Slovenj Gradec. Naloge tega svetovanja obsegajo:

- dajanje informacij interesentom o možnostih, pogojih, vrstah in načinih opravljanja določenih gospodarskih dejavnosti,
- testiranje in usmerjanje posameznikov,
- posredovanje informacij na republiko in občino ter obratno.

V lanskem letu je bila glavna dejavnost organizacija dveh javnih del v občini Slovenj Gradec in Dravograd na področju varstva otrok in odraslih. V to delo je bilo po ustreznem postopku izbranih in vključenih 62 brezposelnih oseb v izvajanju tega varstva. Od tega števila je bilo vključenih 40 v delo z mladimi, 22 pa v delo z ostarelimi občani. Vselej izhajajo iz potreb družin, otrok in staršev. Stične točke lahko obojestransko poiščeta pri tem delu tako VIS VITALIS kot Center za socialno delo. Programi javnih del so sponzorirani po Republiškem zavodu za zaposlovanje in Ministrstvom za delo.

Navedena programa sta v Slovenj Gradcu in Dravogradu zelo uspešna, prav tako tudi alternativne oblike varstva otrok in odraslih. VIS VITALIS je zaradi svoje uspešnosti predviden za evalvacijsko razvojno študijo.

Jože Dolar

NEKAJ LE BO!

Atleti, tekači in organizatorji se že pripravljajo na letošnji KOROŠKI MARATON.

Torej maraton, dolg 70 kilometrov, ki se bo pričel kot vedno v Radljah, potekal čez Ravne, Vrhe, Slovenj Gradec in se zopet končal v Radljah, bo!

Seveda še vedno iščejo sponzorje, da bi naredili prireditev čimbolj množično in privlačno.

XXXX

V Vuhredu pa se že pripravljajo na tisti najbolj tradicionalni **Vuhreški kameval**. Ob pustu bo torej tudi letos razgibano, norčavo, zabavno in veselo. Prišli bodo najmanj v Radlje, Muto, Vuzenico in se preko Šentvida vrnili domov.

Torej tudi kameval bo!

XXXX

Tudi telefonija v Ožbaltu in v Podvelki bo.

Čeprav jih je zmotila objuba o poceni priklopih so nadaljevali delo po starih dogovorjenih ali celo povečanih cenah in že čez nekaj dni bo zvonilo v teh krajih precej več telefonov.

XXXX

Na Muti pa se bodo zopet vključili v **prizadevanje za najlepši kraj**. Svoj kraj smo zanemarili, so ugotovili turistični delavci. Saj niti pred svojimi pragovi ne znamo več pošteno pomesti, so samokritično priznali - pa seveda ne vsi.

Ampak boljše bo!

XXXX

Na Muti so sklenili, da se morajo prav vse **odškodnine**, ki jih je katerakoli pravna oseba dobila za Bistrico, vlagati v tem kraju oziroma na območju Bistrice.

Baje nekateri že planirajo, kaj bi naredili, seveda drugje?!

k. valtl

10 Let Sodelovanja

Fotografija Mešanega pevskega zbora iz Deutschlandsberga.

V okviru prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku je Moški pevski zbor Radlje pripravil skupni koncert s pevskim zborom iz Deutschlandsberga iz sosednje Avstrije.

Ves nastop, ki je bil v nabito polni radeljski kinodvorani, je popestril še ansambel Milana Resnika iz Domžal.

Za sosede je treba zapisati, da gre za enega najstarejših zborov z območja Štajerske, saj so nedavno proslavili 130 letnico svojega dela.

Zadnjih deset let je potekala uspešna kulturniška izmenjava med zboroma in nastopi z obeh strani državne meje.

Prav zaradi tega je župan radeljske občine Herman Tomažič podelil pevovodji zbora iz Avstrije, G. Kurtu Weisbergerju, odlično priznanje - grb občine Radlje.

Pri tem je župan posebej poudaril, da to najbolj zaslužijo tisti, ki s konkretnim delom, z medsebojnim sodelovanjem, s prenosom kulturnih dobrin prispevajo

k normalnim razmeram, ki morajo veljati in biti cenjene med sosedi.

Ko smo po zaključku povprašali gospoda Kurta Weissbergerja, kaj mu priznanje pomeni, je dejal: **Skupnega dela z zborom iz Radelj smo zelo veseli, osebno sem srečen, da je delo, ki smo ga pričeli pred desetimi leti obrodilo tisto pravo medsebojno prijateljstvo. Posamezniki iz našega zbora tudi drugače preživijo prenekatero lepo urico pri vas, vaših pevcih in z njihovimi družinami. Skupaj celo praznujejo, potujejo ali se drugače posevelijo, bodisi tu v prelepah Radljah ali pri nas na Štajerskem.**

Pevovodja radeljskega zbora **Branko Čepin** pa je dejal: **Prehitro je minilo teh lepih deset let. Upam, da naslednja leta ne bodo pretekla tako hitro, da pa bodo še vedno polna plodnega sodelovanja in prijateljstva.**

k. valtl

KMETICE SO PEKLE

V okviru gospodinjstvskega izobraževanja kmetijske svetovalne službe Slovenj Gradec so na Selah, Brdah in v Dovžah izvedli enodnevnne tečaje za vse kmečke gospodinjne in dekleta o peki kruha.

Tečaji so bili dobro obiskani, gospodinjne pa so spoznale mnogo novosti pri peki kruha, ki ga dosedaj na kmetijah niso veliko uporabljali. Tečaj je vodila učiteljica srednje živilske šole iz Maribora Marija Prajner.

F.J.

Na sliki: Tečajnice pri kmetu Pušniku v Dovžah.

KOROŠKA V MALEM

Poleg smučanja na najbolj domačem delu Pohorja, na Kopah, je bila prva mala kolonija ali "Koroška v malem" tudi v organizaciji "Maka-športa" na Rogli.

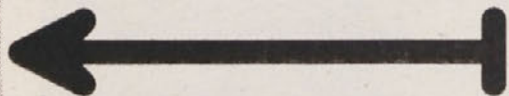
Teden dni prijetnega smučanja, seveda s šolo smučanja za različne starostne skupine, je minilo kot bi pihnil, so povedali udeleženci, katerih delček je tudi na sliki.

Bilo je obilo prostih iger v naravi, bilo plavanja in smučanja.

Lepe počitnice pač prehitro minejo, so menili na Rogli.

- kv

SPREJEM ZA SOSEDNJE ŽUPANE

Predsednik občine Radlje je zadnji teden januarja povabil na sprejem vse župane sosednjih občin iz Avstrije.

Tokrat je bilo srečanje na Muti, da bi sosedje tako potlagoma spoznali občino za občino, oziroma kraj za krajem (ker še ne vemo za bodočo organiziranost) in ne samo Radlje.

Seveda so tudi to srečanje izrabili predvsem za iskanje skupnih poti za prihodnost, v smislu dobrososedskega gospodarskega, turističnega in drugega sodelovanja.

- kv

PADLA JE KAPITALNA SMREKA

Pri kmetu Kavniku na Spodnjem Razborju so podrli smreko, ki je merila 12 m³. Zaradi lanskoletne suše se je smreka začela sušiti, zato so jo morali podreti. Smreko je podiral Anton Jelen ob sodelo-

vanju domačega sina Branka. Pri spravilu hlodov do gozdno-kamionske ceste pa so morali uporabiti dva traktorja, saj je prvi hlod meril kar 3,80 m³.

F.J.

Na sliki: Domači sin Branko Kavnik na levi in Anton Jelen na desni.

NAUE NTU SLOVENJ GRADEC

IZOBRAŽEVANJE ZA VARNO DELO

V slovenjegraškem podjetju NAUE NTU si poleg posodabljanja tehnologije vse bolj prizadevajo za racionalizacijo proizvodnje ter ustvarjanje humanih delovnih pogojev. Le takšni projekti lahko ustvarjajo ekonomsko in tehnološko sprejemljive izdelke, ki se plasirajo v večinskem deležu na razvito evropsko tržišče.

Kot smo izvedeli, pa kolektiv še vedno pesti preveliko število nezgod pri delu, poklicnih obolenj ter zaradi tega izguba delovnega časa. Osnovni motiv za zaščito delavca je še vedno human odnos do člove-

ka, ki pa je tesno povezan z ekonomiko poslovanja in profitom.

Izobraževanje ter usposabljanje za varno delo je poleg posodabljanja ter rednega vzdrževanja opreme nujni sestavni del skupnih prizadevanj za napredek. Čeprav je v zadnjih dveh letih inšpekcijski nazor izredno popustil, so v kolektivu odločili, da izobraževanju delavcev namenijo normalno pozornost. V novo urejeni učilnici, ki omogoča sodobno izobraževanje, so tako redno slušatelji za različne tematike. Pred kratkim smo odkrili nekaj skupin zaposlenih iz vzdrževa-

nja, ki so preverjali znanje iz varstva pri delu in varstva pred požari.

Skromno motivirani delavci so šele po daljšem "zagrevanju" uvideli, da gre za njih, za njihovo varnost, zaščito in dobro počutje. Potem so lažje odsedeli preostali čas, pa tudi izpolnitev testov za izpit ni bilo retežka. Delavska univerza Velenje, ki je v sodelovanju z SVD izvajala izobraževanje, je delo opravila učinkovito in zanimivo. Menda ne zadnjič.

Jože MIKLAVC

IZPOLNJEVANJE NA VIŠINI

Kljub temu, da je tudi v času tistih kratkih počitnic večina malčkov kar prihajala v vrtnice, so si vzgojiteljice iz radeljskih vrtnic le našle en dan za svojevrstno in zanimivo samoizobraževanje. Šlo je preprosto za celi splet znanja s področja sprostitev metod, ki koristijo pri delu za otroke in z otroki.

Pri tem so si privoščile kar precej zahteven zimski pohod in ugotovile, da se resnično lahko tudi temeljito strokovno delo poveže s prijetnimi doživljaji.

-kv

vas vabi v

GOSTILNO MEŽA

kjer smo poleg dobrih malic v dopoldanskem času za vas pripravili tudi izbor jedi po naročilu (razni zrezki, jedi iz mletega mesa, blikovi prašniki...)

PRIPOROČAMO SE ZA OBISK!

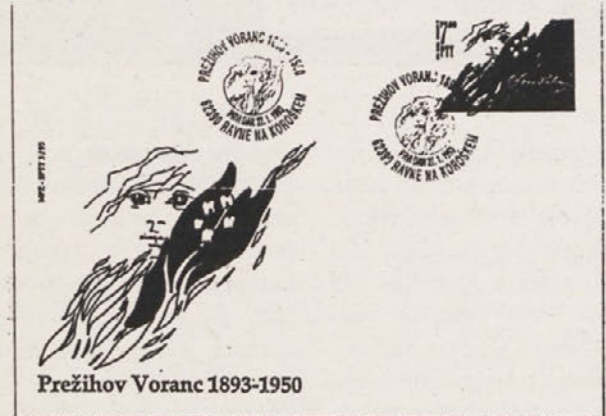

Pred "sestopom" pa še skupinska slika vzgojiteljic

VORANC NA ZNAMKI

V letu, ko mineva 100 let rojstva Prežihovega Voranca, bo znamka z motivom iz povesti Solzice ponesla spomin nanj po svetu. Znamka z nominalno vrednostjo 7 SIT je izšla 22.1.1993 in tega dne ste lahko na pošti 62390 Ravne na Koroškem vse poštno pošiljke žigosali z žigom prvega dne, izšel pa je tudi priložnostni ovitek, tako da je bilo možno izdelati zares lepo filatelistično celoto (znamka, ovitek, žig).

Znamko, žig in ovitek je oblikoval akademik **Matjaž Vipotnik**, v polji po 25 znamk pa jo je v 5 - barvnem ofsetu tiskala tiskarna DELO v Ljubljani. Na znamki, žigu in ovitku je motiv iz povesti Solzice, ki je pisateljeva zadnja knjiga in najlepše izpoveduje pisateljevo navezanost na Koroško in njene ljudi ter je ena najlepših slovenskih mladinskih knjig.

Tudi Koroško filatelistično društvo ni zamudilo tega dogodka in je izdalo priložnostni ovitek. Osnutek je po

KFD 19/93

znamk, klubskih ovitkov na temo Prežihov Voranc ter osnutke znamk in žiga, ki nam jih je poslal **Matjaž Vipotnik**.

Prav je, da se tudi tako zavemo obletnice ter samosvoje in legendarne osebnosti slovenske kulture in narodne samobitnosti.

Jože Keber

ZAVAROVALNICA

M A R I B O R

POSLOVNA ENOTA SLOVENJ GRADEC
(Avtobusna postaja)

Tel.: 0602/41-595, 41-813

PREDSTAVNIŠTVO:

- RADLJE OB DRAVI, Tel.: 0602/71-941
- RAVNE NA KOR., PREZIHOVA UL. 24,
- Tel.: 0602/21-346
- DRAVOGRAD, TRG 4. JULIJA, Tel.: 0602/83-071

V 365 DNEH JE LAHKO SAMO EN DAN NESREČEN.

NE PUSTITE SE PRESENETITI!

**ŽIVLENJE GRE
NAPREJ IN MI Z VAMI**

gradivu iz Delavskega muzeja izdelal Edi Koraca. Vsem, ki so na ta dan želeli izdelati filatelistične celote, smo svetovali in pomagali. V prostorih ravenske pošte pa ste si lahko ogledali tudi razstavo do zdaj izdanih slovenskih

KULTURA JE - ALI PA JE NI

Mojca Potočnik

Ali je človek kulturni ali ne, zagotovo ni odvisno od tega, kdo in od kod mu vlada. Kultura je človeku, kakor je v človeku srce. V njem je - ali pa je ni. Toda, kako se razraste in kako visoko požene, je odvisno od njegovih korenin in od tal, ki mu dajejo življenske sokove.

Kultura je - bolj kot ekonomija - družben pojav. Govorimo o starih, prastarih in novejših kulturah. Kam v (pra)davnino segajo korenine slovenske kulture, morda ne bomo nikoli izvedeli. Sledovi kažejo, da bolj na globoko in bolj na široko, kakor bi nam svet in marsikdo med nami sam hotel priznati. Danes pač velja, da smo Slovenci majhen narod, ki se bo prej ali slej utopil v morju (velikih) evropskih narodov in kultur. Stanje v našem gospodarstvu in težnje, podrediti ga prej ko slej tujemu kapitalu, to pot zelo jasno nakazujejo.

V takih razmerah je nesmiselno govoriti o razdeljenosti Slovencev po pokrajinah, po krajih (državah) bivanja in po strankarski usmerjenosti. Morali bi delovati vsi kot eden in se tako uspešno upirati toku zgodovine, ki nas (morda) hoče požreti. Mogoče tako tudi razmišljajo ustvarjalci nove slovenske organiziranosti, ki vlečejo vse niti vodenja v Ljubljano, veliki center, ki naj bi državi vladal s pomočjo vzvodov v posameznih podcentrih -

okrajih. Sorazmerno velike občine, ki so imele doslej precejšnje pristojnosti glede razpolaganja z denarjem, ustvarjenim na svojih območjih, se bodo razdelile na manjše, krajevne občine, ki pa ne bodo vredne svojega imena, saj bo njihova pristojnost le izpolnjevati ukaze iz centra in podcentra ter skrbeti za komunalno ureditev.

V predelih, kjer so krajevna središča in njihova vplivna območja posledica naravnega toka zgodovine, ta organiziranost ne bo povzročala težav, drugače pa je v tako imenovani Koroški regiji, ki je nastala kot umetna tvorba iz dveh delov bivših dežel - Koroške in Štajerske - ki vsaj petsto let nista imeli nič skupnega, razen meje od Uršlje gore do Dravograda. Po prvi svetovni vojni so Mežiško dolino in Dravsko do Dravograda z državno mejo odrezali od osrednjega dela Koroške in njenih upravnih in kulturnih središč, ter ju pridružili sosednjim predelom Slovenije. V stari Jugoslaviji posebnih pritiskov na razobličanje koroškega dela Slovenije ni bilo, drugačna pa je pot novejša zgodovine.

Rajni dr. Franc Sušnik je zelo dobro razumel, kako pomembne so za človeka njegove korenine in tla, ki mu dajejo kulturno rast. Vrnil se je z vzhoda (kamor ga je v mladosti odrinilo življenje),

da bi ljudem v svoji pokrajini prinesel omiko. Grad na Ravnah, simbol tujega gospodarstva, je spremenil v Gimnazijo in Študijsko knjižnico, da bi si potomci Hudabivške Mete s koroških (in drugih) bregov in globač znali gospodovati sami. Lep namen je imel iz Raven ustvariti novo, slovensko koroško kulturno središče, katerega temelj bi bila železarna s svojimi proletarci in izobraženci.

Žal mu v njegovi Gimnaziji izobraženi hudabivniki niso sledili. Najboljši so odhajali v svet, tisti, ki so ostajali ali prihajali od drugod, njegove misli niso dojele. Slepilo jih je iz ure v uro taleče se jeklo, da niso videli ničesar drugega kot tovarno in njene interese. Železarna na Ravnah in Rudnik v Mežici sta svoj čas ustvarjala toliko, da bi se vsa dolina lahko kopala v zlatu. Pa je denar odtekal na vse konce in kraje naše lepe, širne domovine, ko pa je prišlo tako daleč, da niti železarna niti rudnik ne moreta več skrbeti niti zase, se je Mežiška dolina pokazala kot siromašna dežela, nad katero krožijo številni krokarji, ki ji hočejo vzeti še to, kar ima.

V nasprotju z Ravnami se je Slovenj Gradec v Mislinjski dolini znal izoblikovati kot center, znal je naplesti vezi do Ljubljane in še to mu gre na roko, da nima nobene velike tovarne. Že doslej je

svoj image gradil na institucijah, ki so združevale oblast in vpliv iz vse regije in tudi vleklo denar iz nje ter od države, ker so nadobčinskega pomena. Samo po sebi umevno bo postalo, potem ko bo Slovenj Gradec okraj, da bo okrajno mesto tudi sedež osrednje izobraževalne ustanove. Sicer pa, koga pa naj Gimnazija na Ravnah sploh še izobražuje, če se bosta Rudnik in Železarna resnično zrušila v prah in pepel?!

Ko bi bilo mogoče zgodovino gledati samo naprej in ne nazaj, tak proces ne bi bil niti moteč in ne boleč. Toda stoletja sožitja v določenih pokrajinah, povezave z njihovimi kulturnimi in upravnimi središči, so zapustile v ljudeh ne le družinske in rodovne vezi, temveč tudi kulturne in značajske usedline, ki jih razločujejo od ljudi v drugih pokrajinah. To velja tudi za Korošce in Štajerce v Koroški regiji. Če bomo morali prepustiti regijsko oblast Slovenj Gradcu, ne bo to za nas nič novega. Korošci smo vso zgodovino le izgubljali. Tolažimo se lahko le z mislijo, da nam naše pokrajine s Peco, naših velikih mož, kot so Kuharji in Sušniki s svojimi deli, in tega, kar je v nas, nihče ne more vzeti. V spodbudo nam more biti tudi prepričanje, da se noben pravi Korošec ne bi izdajal za Štajerca zato, da bi upravičil svojo oblast nad njim.

SO ROCK USTVARJALCI KULTURA ?

. In ali je koroška glasbena scena res mrtva, se bomo prepričali na koncertu koroških nekomercialnih glasbenih skupin, ki gojijo svoj lastni glasbeni in pesniški izraz.

Koncert "se bo zgodil" 17. februarja 1993 ob 18. uri v kulturnem domu Slovenj Gradec.

Nastopili bodo:

- Pula Theatro,
- H.M.D.
- Ilex,
- Pegazz,
- Marko Merčnik.

Lider skupine Pegazz in obenem umetniški vodja koncerta, Blaž Prap otnik bo v kontekstu prireditve predstavil pred kratim izdano pesniško zbirko "PEGAZ PREBIJA ZVOCNI ZID".

Koncert je zamišljen tudi scensko. Scena bo spreminjajoča - skladno z vsebino dogajanja na odru. Zamišljena sta si jo, pa tudi plakat, M. Kristan (Hank) in Spomenko.

Organizacija koncerta (predstave) sloni na ravnih zagriženih entuziastov, s pomočjo ZKO in kulturnega doma Slovenj Gradec.

VROČE NOVICKE

Že kar nekaj časa se govori, da bo skupina Rolling Stones odšla v zaslužni pokoj. Eden od razlogov je odhod Billa Wymana, basista, ki je tokrat definitivno zapustil skupino, pri kateri je bil zaposlen 30 let. Tudi tokrat (kot že večkrat pred leti) so govornice še podkrepili samostojni projekti članov Rolling Stonesov - že lani Ron Wood in Keith Richards, ravno te dni pa bo izšel samostojni album Micka Jegerja z naslovom "WANDERING SPIRIT". Prva singlica "SWEET THINGS" se že veselo vrti na MTV in nič ne kaže, da bi Mick pogrešal preostale člane Rollingov. Zadnje poglavje skupine Rolling Stones se počasi, a vztrajno približuje!

24. februarja bodo v Los Angelesu podelili letošnje glasbene nagrade "GRAMMY". Naj vas spomnim, da je grammy nagrada, priznanje ameriške Academy of Recording Arts and Sciences, ki se podeljuje na začetku leta za največje dosežke v preteklem letu (v filmu je ta nagrada oskar). Podobno kot za oskarja so tudi z grammy v navadi kandidature - nominacije in letos jih je največ prejel kitarist Eric Clapton - kar devet. Za ploščo leta so nominirane: Claptonova Unplugged, Achtung Baby skupine U2, Diva Annie Lenox in glasba iz filma Lepotica in zver. Clapton kandidira tudi za pesem leta, in sicer s skladbo Tears in Heaven, ki je posvečena tragično preminulemu sinu.

Koliko in kdo bo dobil nagrado grammy, si bo lahko ogledalo več milijonov gledalcev v 110. državah po svetu. Darko Kašnik

Skupina Pegazz med nastopom

Takšne prireditve oz. koncerta v Slovenj Gradcu že zagotovo dolgo ni bilo - tako dolgo, da se je medtem rock kultura že zdavnaj in dokončno uveljavila, ne zgolj kot subkultura ali mladinska kultura, temveč kot ena od

mnogih kultur, ki označuje dvajseto stoletje.

Na koncert ste vabljeni vsi tisti, ki mislite, da je rock tudi kultura, kakor tudi tisti, ki redno spremljate "bolj kulturna" dogajanja v mestu miru!!!

ivolek lek

 lek d.d. Ljubljana

PROIZVAJAMO
IN PRODAJAMO
aparate in materiale
za zobozdravstvo
s področij:
PREVENTIVE
KONSERVATIVE
PROTETIKE
ORTODONTIJE

tovarna farmacevtskih in kemičnih izdelkov d. d.

61117 Ljubljana, Verovškova 57, p. p. 81

telefon: (061) 182-161

telex: 39403

telegram: Lek Ljubljana

telex: (061) 183-517

NAIVNOST KOROŠCEV NE POZNA MEJA

Včasih se zdi, da Korošci pridemo na strani slovenskega tiska samo zaradi škandalov. In to smo si velikokrat tudi sami krivi. Zadnji tak primer je bila tudi igra Action, ki je nov primer koroške naivnosti, na drugi strani pa koroške zvitosti. Le da je na strani naivnih večja množica, na drugi strani, ki kasira, pa le peščica.

Z actionom se sedaj ukvarjajo kriminalisti, ki bodo ugotovili, ali je šlo pri vsej zadevi za goljufijo. Nedeljski dnevnik je nekaj podobnega razkrival tudi z Wolfcomercom, kjer med akterji nastopa trgovka s Prevalj.

Vrli Avstrijci, ki s pomočjo svojih koroških pomagačev vlečejo denar iz žepov Korošcev, skrbno spremljajo pisanje slovenskega tiska. Tako

se je šef CSV hitro odzval na pisanje novinarja Mira Petka v Večeru in moraliziral ter razlagal to igro. Bolj kot razlago pa bi vrli Avstrijci ali njihovi domači pomagači morali povedati, **ali in kdaj bodo igralci dobili vrnjen vsaj vloženi denar.** Minilo je namreč že leto dni, odkar so stopili v igro, o denarju pa ne duha ne sluha. Verjetno pa bodo na to in še kakšno drugo vprašanje odgovorili kriminalisti in kasneje sodišče.

In nikar preveč pričakovati, vrli razočarani in nategnjeni igralci! Če se ni nič zgodilo Grubeliču in mnogim drugim koroškim grubeličem, potem se tudi iz te godlje ne more izcimiti kaj pretresljivega. Zato velja pazljivost, ko boste drugič odpirali nogavice z deviznimi rezervami!

RUDI SE JEZI

Najbolj znan in najbolj načelen odbornik ravske občinske skupščine, doktor znanosti **Rudi Čretnik**, si je že pred časom kupil računalnik. Žal ima naprava manj bajtov, kot mu je prodajalec zagotovil in seveda zaračunal. In kar znanega poslanca še najbolj jezi - prodajalec izhaja iz znane koroške družine. To je za gospoda Čretnika pomenilo le še dodatno razočaranje. Pošastno!

KADROVSKI BAROMETER

Dolgoletna želja se je uresničila gospodici **Ireni Mazej**. Postala je direktorica podjetja Tom Mežica. Nase čestitke.

XXXX

Maks Oserban, ki je za trenutek odložil delo v radejskem prevoznem podjetju, je po krajšem oddihu spet poprijel za delo. Vso srečo.

XXXX

Tudi v Avtoprevozu Dravograd so izvedli kadrovske rošade in glede na pripravljene nove kandidate so posegli kar po internih kadrih.

"CSV"

Computer Systemverwaltung Ges.m.b.H.
Linsler Straße 35, 4614 Marchtrenk
Telefon 07243/4426, Fax 07243/4424

"VEECER" z.Hd Hrn MIRO PETEK Fax.Nr. 062 27736

Marchtrenk, 10.12.1992

Betr.:Ihren Pressebericht im "VEECER"

Sehr geehrter Herr Petek,

wir nehmen an der "VEECER" ist eine seriöse Zeitung, deshalb verstehen wir nicht, daß Sie Herr Petek einseitige Berichte verfassen.

Die Firma CSV ist Treuhänder und Verwelter des Action Corporation System International. Wir können uns nicht daran erinnern, jemals eine Art Ihrerseits, die Vorwürfe gegen das AC-System und betreffend, bekommen zu haben.

ŠKOF KRAMBERGER

Kaj imata skupnega mariborski škof dr. Franc Kramberger in mag. Jože Kramberger, slovenjgraški slikar, ki na naši fotografiji pozira ob svoji sliki, "Shramba" imenovani? Poleg skupnega priimka tudi nekaj sorodstvenih kapljic ter dejstvo, da je znani Koroški podobar Jože Kramberger upodobil mariborskega škofa, ki smo ga lahko videli tudi na mariborski razstavi o Slomšku. In kaj pripravljate zdaj, gospod Jože Kramberger, se je glasilo vprašanje Prepihovega reporterja. "Pripravljam se, da bom odšel na vikend," odgovarja Jože Kramberger.

KOROŠKA - ROGAŠKA SLATINA

Mnogi koroški plešci so z velikim veseljem, rekli bi lahko - navdušenjem, sprejeli novico, da v mondenem zdravilišču Rogaška Slatina poskrbijo, da se pleša ali aerodrom za muhe spremeni v gosto poraščeno lasišče. Podjetje Koratur je že uvedlo redno avtobusno linijo in na prvi avtobus so sedli znani komercialist, direktor manjšega podjetja z Raven, znani obrtnik iz Kotelji, ki je svojčas bil velik direktor in žalujoci ostali. Sofer avtobusa nam je povedal, da je bilo vzdušje v avtobusu zelo sproščeno, vseskozi pa so si peli Predinovo pesem Sonček je in ti si skuštrana, seveda modificirano in z besedilom: Sonček je in jaz sem skuštrana.

Eden od udeležencev je posebej za Prepih povedal: "Vesel sem, da se končno odprta tudi ta možnost. Osebnostno sem trpel zaradi pomanjkanja las in še v postelji sem moral pohiteti, če sem hotel, da bi tudi drugi otrok še videl očetove lase. Tako so sedaj opravljene tudi te "dileme".

DALJNOVIDNOST RAVENČANOV

Po sestavi Dmrovškove vlade se je izkazalo, kako daljnovidna je bila občina Ravne, ki je že pred več kot dvema letoma sestavila občinsko vlado s krščansko-liberalnodemokratsko-prenoviteljsko strukturo. Krščanski demokrat je kajpak Marjan Berložnik, liberalni demokrat pa je bil Joško Kert, da ne omenjamo gospodov Čmovška in Močnika. Gospod župan Adi Čigler izhaja iz renoviteljev. ZRAZMAKZKaj se okrog uspešnosti obeta Dmrovškovi sestavi vlade, kjer prevladujejo že omenjene stranke, pa si bi tovarniš Janez Dmrovšek lahko ogledal kar na terenu, denimo v občini Ravne na Koroškem.

P.S. Vse govornice, da bi na Ravnah po zmagi liberalnih demokratov lahko padla vlada, so tako le in zgolj natolcevanja brez vsake osnove. Občinska vlada na Ravnah je bolj trdna kot kdajkoli prej.

PACLNE V ROKE

Nedavni protestni shod delavcev Tovame meril Les je minil mimo in dostojanstveno, vse so delavci povedali z gladovno stavko in s transparenti.

Drugo pa je vprašanje, ali in kaj so s tem dosegli. Zaenkrat zaostalo plačo, kako se bo odvijala usoda njihovega podjetja dalje, pa še ni znano. Prav tako ni znano, ali bodo oblasti končno stopile na prste tistim, ki so podjetje spravili na kant.

Morda pa ni daleč čas, ko bodo delavci Lesa (hudomušneži pravijo tej tovari tudi "pacil fabrika") morali v roke resnično vzeti pacilne?

EKONOMSKI PROGRAM

Število nezaposlenih se na Koroškem približuje številki 4000, novih zaposlitev ni, prek meje tudi ne morejo vsi delati in stiske, ki jih doslej Koroška ni poznala, so tu. Na naši karikaturi je upodobljen Korošec pri prebiranju Dmrovškovega ekonomskega programa, od katerega nam ostane znoj, solze, in zdrava Marija.

ZGORNJA KOROŠKA

Novi slovenski dnevnik Republika je nedavno objavil, da je ob sobotah mogoče kupiti ta dnevnik tudi na Zgornjem Koroškem in pod to rubriko so zapisali dve trgovini, eno v Petrovcih, drugo v Zalcu.

Zanimivo, kajti Korošci doslej nismo vedeli, kje je spodnja ali zgornja Koroška, Republika pa nam je tako samovoljno poklonila še nekaj štajerskega ozemlja.

Sicer pa ima ta dnevnik svojo rubriko "Koroška", ki pa za njih seveda pomeni Koroško onstran meje. Kakšen urednik bi lahko prišel tudi v naš konec, da bi videli, kje Koroška resnično je.

KDO BO VLADAL V ČRNI ?

Črna na Koroškem bo po preoblikovanju gotovo postala največja (teritorialno gledano) občina v Mežiški dolini in zato bo potrebna močna občinska oblast. Za predsednika občinske vlade bo gotovo kandidiral **Jucky**, ki bo za svojega občinskega tajnika izbral **Lutkyu**. **Zigi**, sicer rudniški sindikalni aktivist, se v novi vladi vidi kot minister za šport, **Lenčka** pa bi lahko prevzela ministrstvo za kulturo. Znani sofer **Presta** prevzema promet in zveze. **Napš** pa bo predstavnik interesov zaselka Lampreče. Pri urejanju okolja ni dvomov, tu namreč živi znani arhitekt **Daco**, za ekološka vprašanja pa bo skrbel **Dixi**. **Svajs** bo seveda minister za finance, kar v prostem času že počne v mežiškem rudniku, **Peni** bi lahko bil minister za gostinstvo, **Frči** pa za trgovino.

RADIO DURHCUG

Vprašanje: Slovenjgradčani sanjajo o svojem zimskem bazenu. Do kdaj bodo še trajale sanje?

Odgovor: Sanje so eno, Ravne pa so vendarle čisto nekaj drugega.

Vprašanje: Ali Slovenj Gradec lahko postane regijsko središče?

Odgovor: Načelno ne, saj nima niti mejnega prehoda niti zimskega bazena.

Vprašanje: Zakaj se v medijih vse bolj pogosto pojavlja koroška regija in ne več koroška krajina?

Odgovor: Preprosto. Izraz krajina, ki ga je še posebej podpiral samoupravni besednjak, ima danes zelo negativno konotacijo. Nihče si ne želi, da bi Koroška postala nekakšna vojna krajina po vzoru Kninske ali kakšne bosanske province.

Vprašanje: Zvedeli smo, da se je lansko leto število državljanov Slovenije v občini Ravne povečalo za okoli dva tisoč duš. Ali so bili Korošci tako posteljno aktivni?

Odgovor: Nikakor, le zelo aktivno so delili slovenska državljanstva.

nama

NAMA Veleblagovnica
Slovenj Gradec, d.o.o.

VALENTINOV PROGRAM - BOGATA IZBIRA
PRIPOROČAMO
NAKUP

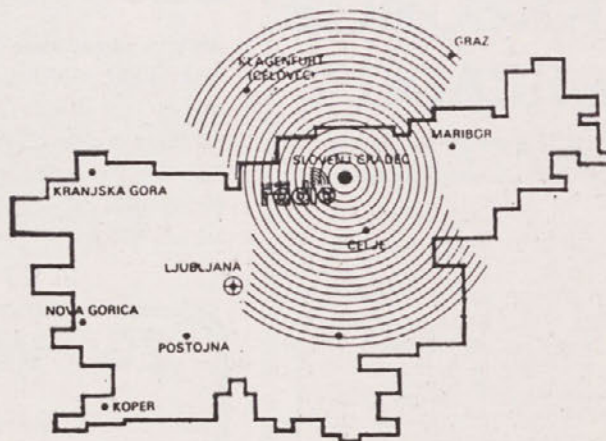
- tekstil: ugodne cene!
- zimska športna konfekcija: ugodne cene in znižanje do 30%; nakup na tri čeke!
- živila: na vseh oddelkih bogat izbor in ugodne cene!

NAMA KOŠARICA: *riž * sladkor * olje * pomaranče * vse vrste mesnih izdelkov,...

Cene nižje od 10-40%! Nakup na 2 čeka!

V soboto 20.2.93 ob 20. uri in v torek 23.2.93 ob 15. uridaje vam pripravljamo v restavraciji Name Slovenj Gradec pustovanje z ansamblom MIKADO!

KDOR IŠČE - TA NAJDE... V NAMI SLOVENJ GRADEC

koroški
radio
slovenj gradec

UKV 97,2 IN 88,9 MHz STEREO

suvel

TRGOVINA NA DEBELO Z ŽIVILI IN PREDMETI SPLOŠNE RABE

Nudi svojim odjemalcem pestro ponudbo:

- VSEH VRST PREHRAMBENIH IZDELKOV
- ALKOHOLNE IN BREZALKOHOLNE POJAČE
- ČISTILA, PRALNE PRAŠKE, GALANTERIJO

Dejavnost opravljamo v Koroški regiji in izven

Se priporočamo: vsem trgovskim podjetjem, gostinskih podjetjem in družbenih prehranam.

S·U·V·E·L

TRGOVSKO PODJETJE d.o.o.
Celjska 33, Slovenj Gradec
0602/ 41-157, 41-267
računovodstvo 42-404, fax 42-264

"ČE NE BI PISAL GRAFITOV, BI BIL BRESPOSELN"

UMETNOST NA ZIDU

Martina Šmid
Nina Krebel

mentor: B. Kumprej

V uredništvu Prepiha smo dolgo tehtali odločitev o tem, ali bi strani našega časopisa odprli tudi za nekoliko daljše prispevke, ki jih ni mogoče objaviti v eni sami številki in zahtevajo objavo v nadaljevanjih. Dobili smo že več ponudb te vrste, a smo vedno presodili, da za naše bralce ne bi bile dovolj zanimive.

Z objavo seminarske naloge dveh gimnazij o grafutih bomo naredili izjemo. Sodimo namreč, da je vredno širši koroški javnosti predstaviti del produktivnega iskanja mladih, ki nastaja v naših šolah, pa ravno zaradi zaprtosti informacij ostaja skrito v omarah in predalih. Mladi pa se zanimajo za toliko različnih stvari in vsaj nekatere od njih čisto zares obdelajo. Tudi zaradi naše nečimrnosti in nerazumevanja nam ni dano vstopiti v njihov svet, niti se ne potrudimo, da bi spoznali način njihovega razmišljanja.

Grafiti so bili v naši družbi še nedolgo tega tema tabu, s katero se nihče ni resno ukvarjal. Enostavno so bili prisotni, vedno več je bilo pisanja in brisanja, pa pisanja..., postali so tudi del slovenske vsakdanjosti - umetnosti, ki ni bila nikoli priznana. Naj z objavo pričujočega teksta tudi mi prispevamo delež k razumevanju nekega pojava, za katerega ne moremo več trditi, da ga med nami enostavno ni.

Naslov k tej temi je dobesedni prepis nekega grafita, zato besedica "bresposeln" ni posledica tiskarskega škrate.

POJEM GRAFITA

ZIDOVI IMAJO BESEDO

Grafit

Pojem grafita naj bi po zaključkih mnogih avtorjev izhajal iz grške besede "grapho" - pišem ter iz italijanske besede "sgraffiare" - vgrebsti. Iz tega sledi beseda "graffito", ki pomeni "napis izgreben na zidu, vrezana risba" (Veliki slovar tujk). Ob definiranju grafita pa je potrebno v ospredje postaviti predvsem različne poglede na ta nenavaden pojav.

Mnoge definicije se nanašajo na formo napisa ali risbe, ne pa na vsebino. Drugi pa grafite razumejo kot posebno obliko "prekora-čitve prepovedi", katere ključni elementi so nezakonitost, nepravilnost, nenehen boj s cenzuro in posvečenost uničevanju.

Grafiti se ne pišejo izključno iz odpora in negativnega odnosa do družbe in njenih institucij, temveč so v veliki meri rezultat raznih pozitivnih pritiskov, ki silijo grafitmanc, da vzamejo v roko

sprej, barve ali kako drugo sredstvo. Številni avtorji grafitov rišejo in pišejo po javnih prostorih in ob tem ne razmišljajo, da kršijo predpise in prepovedi, saj je v njihovi zavesti le vsebina sporočila, katerega na ta način "pošiljajo v svet".

V velikem nasprotju sta si definiciji: prva, ki ta pojav razlaga kot obliko vandalizma in druga, ki ga jemlje kot videnje umetniškega izražanja.

Nepravilno je grafite označevati z vandalizmom v primerjavi z modernimi dehumaniziranimi betonskimi naselji, ki so značilna za številna mesta po svetu. Še več, barvitost grafitov temu betonu zmanjšuje monotonost.

Grafiti so danes edina izvorna in poučna umetnost vezana na večja mesta, ki nastaja spontano in vsakodnevno.

Eden od najpogostejših pristopov k definiranju grafita je ta, v katerem se pojem grafita definira kot oblika medija, katerega se v glavnem poslužujejo tisti ljudje, ki se soočajo s komunikacijskim deficitom. S pisanjem grafitov

posamezniki, kakor tudi člani posebnih skupin, medsebojno komunicirajo in delijo podoben stil obnašanja.

Grafiti se pogosto definirajo tudi kot posebna oblika ljudskega izražanja. Grafiranje je značilno za ulico-urbani prostor, ki s svojo hladnostjo neredko privlači ljudi, napogosteje mlade, da z risanjem in pisanjem po zidovih poskušajo ta prostor približati sebi in svojim somišljenikom. S tem izražajo posebno identiteto, v glavnem povsem drugačno od tiste, ki prevladuje v širši družbeni sredini.

Pomen bogatih grafitov je zelo važen ne samo za grafitmanc ampak tudi za pripadnike njihovih generacijskih skupin.

Da bi bila definicija čimbolj popolna je treba torej upoštevati:

- tehniko nastajanja grafitov
- lokacijo, kjer se le ti pišejo
- raznolikost v izražanju značajev grafitov
- povezava med koristniki grafitnega komuniciranja

MLADINA IN SUBKULTURA

TUDI JAZ SEM BIL TAKO MLAD KOT TI, MOGOČE ŠE MLAJŠI.

Grafit

Mnogi vidijo poplavo grafitov po ulicah velikih mest samo kot izraz nekega novega tipa mladinskega vandalizma in obestnosti in kot posledico slabe družinske vzgoje in poplave cenениh avto lakov, ki omogočajo "brezobzirno čeka-nje" in hitro zapuščanje "mesta zločina". V zadnjih desetletjih so zidovi naših mest postali komunikacijski prostor mladinskih skupin, ki imajo samo eno skupno sporočilo: "Tu smo in obstajamo." Skozi grafite izražajo svojo osebnost, skupinsko pripadnost in iskanje lastne identitete. Danes se grafiti pojavljajo kot izredno zanimivo prizorišče "kulturnega konflikta".

(nadalovanje prihodnjič...)

SKRIVNOSTNA PIRAMIDA - TUDI NA KOROŠKEM

Zanimiv projekt koroškega bioenergetika

Egipčanske piramide so že od nekdaj zbujele pozornost, predvsem zaradi svojih ogromnih dimenzij in skrivnosti okrog njihove izgradnje in funkcije. Znanje pa so tudi po svojih čudežnih lastnostih - posebnih učinkih, s katerimi delujejo na svet okrog sebe, na živa bitja in stvari.

Še vedno je odprto vprašanje, zakaj so bile piramide sploh zgrajene, čemu so bili namenjeni ti ogromni objekti. Splošno je sprejeto mnenje, da so piramide rabile kot grobnice - objekti, zgrajeni zato, da ohranijo telo kraljev skozi dolgo časovno obdobje. Vendar za Keopsovo piramido ni dokazano, da je bila grobnica! V njej so sicer našli ogromen sarkofag, vendar - prazen.

Tako so se oblikovali različne teorije o tem, zakaj je bila Keopsova piramida zgrajena. John Taylor, priznani znanstvenik, je prepričan, da velika piramida ni bila namenjena za grobnico faraonov, ampak je bila zgrajena kot sredstvo za aktiviranje višjih nivojev energije in sprememb stanja zavesti.

Ostaja veliko skrivnostnih dogodkov v zvezi s piramidami, ki jih ni mogoče preveriti, vendar pa obstaja tudi veliko tega, kar lahko ne le preverimo, ampak tudi nešteto-krat ponovimo. Številni eksperimenti so dokazali, da piramide delujejo kot ogromni akumulatorji in generatorji energije.

Pomembni pa so izsledki najnovejših raziskav, ki so pokazale, da za pridobivanje energije ni nujno zgraditi ogromne piramide - zadošča že piramida velika kot dlan, pa bo vseeno opravljala svojo funkcijo, prav tako kot originalna egipčanska piramida iz doline Nila. Tudi material, iz katerega mora biti izdelana, ni natančno določen, obstajajo boljše in slabši materiali, z

vsakim pa je možno dobiti določene rezultate. Edina stvar, ki je ni mogoče prepustiti improvizaciji, so razmerja - odnos dolžine stranic in višine modela. Razmerje mora biti enako kot pri veliki, Keopsovi piramidi.

VPLIVI PIRAMID

Do danes so bili izvedeni številni eksperimenti, da bi dokazali delovanje piramid na najrazličnejše predmete, pa tudi na rastline, živali in ljudi. Najbolj poznano je vsekakor delovanje piramide na ostrino britvic. Ze leta 1950 je namreč Čeh Karel Drbal ugotovil, da se je britvica, ki jo je položil pod piramido - kopijo Keopsove piramide - na nek čuden način naostrila. Uporabo piramidne energije za osterenje britvic so mu leta 1959 tudi uradno priznali in zaščitili kot patent. Na Češkem so do nedavnega to metodo množično uporabljali.

Piramide pa so s svojo energijo vplivale tudi na druge predmete in rastline, ki so jih polagali podnje:

- rastline, ki so jih čez noč postavljali pod piramido, so rasle še enkrat hitreje kot sicer,

- sadeži in meso pod piramido tudi po zelo dolgem času niso segnili, ampak so dehidrirali in se tako mumificirali

- kava, sokovi, sadeži, vino in voda so imeli boljši okus, če so bili nekaj časa pod piramido

- voda je imela dobre kozmetične učinke na polt, rastline, ki so jih s to vodo zalivali, so rasle hitreje.

Ugotovljeno je tudi, da piramide delujejo na zdravje in počutje živali in ljudi: hitreje celijo rane, omilijo se bolečine, poveča se sposobnost sproščanja in koncentracije.

(povzeto iz knjige D. Vičanoviča, Tajne piramida, Beograd 1991)

PIRAMIDA NA KOROŠKEM

Piramide torej na nek skrivnosten način vplivajo pozitivno na svet okrog sebe. To pa je tista bistvena lastnost, ki jo pozna tudi zdravitelj - bionergetik **Franc Mihelač** z Raven. Zastavil si je zelo zanimiv, spektakularen, predvsem pa človekoljuben projekt, ki ga nam je takole predstavil:

Franc Mihelač

"S pomočjo meditacije sem dobil sporočilo, da naj na Navrškem vrhu nad Ravnami postavim piramido, ki bo s svojo energijo in energijo iz okolja vplivala na vso Mežiško dolino. Dobil sem tudi informacijo o ugodni točki, kjer naj piramido postavim, da bo njen učinek še močnejši. To točko sva skupaj z akademskim kiparjem in alternativcem **Markom Pogačnikom** tudi preverila in se prepričala, da je res ustrežna.

Piramida, ki jo želim postaviti, bo lesena, visoka 5 metrov in dovolj prostorna, da se bomo v njej lahko tudi zbirali in meditirali, saj je znano, da piramida pozitivno

deluje na sposobnost sproščanja in koncentracije.

Najbolj pomembno pa je, da bo ta piramida nevtralizirala negativne vplive in bo pozitivno delovala na celo dolino, pa tudi na vso Slovenijo - na ljudi, naravo in gospodarstvo. Pozitivni vplivi bodo nastali kmalu po tem, ko bo piramida postavljena, prek obnašanja in ravnanja ljudi pa se bodo čez nekaj časa pokazali tudi na okolju in gospodarstvu. Piramida bo vplivala na razvoj ljudi, njihovo duhovno rast, vzpodbujala bo pozitivno doganje v človeku, pomembni pa so tudi ugodni dolgoročni vplivi, ki bodo temu sledili. Vsa stvar za zdaj obstaja še v obliki idejnega projekta, postavitve piramide pa načrtujem nekje sredi letošnjega poletja. Prej moram pridobiti še vsa potrebna dovoljenja, pripraviti teren in zbrati finančna sredstva, saj bo sama izdelava piramide kar precej draga. Za finančno pomoč in sodelovanja bom zaprosil koroška podjetja in upam, da se bodo odzvala, saj bo piramida pomagala tudi njim.

Rad pa bi ljudi že prej seznanil s svojim namenom in stvar tudi pojasnil, tako da potem, ko se bom s prošnjami obrnil nanje, ne bo nepotrebnih zapletov in bom vso zadevo lahko izpeljal tako in do takrat, kot sem si zamislil."

Franc Mihelač je s svojo idejo seznanil tudi **Marka Pogačnika**, akademskega kiparja in alternativca, ki se ukvarja predvsem z zdravljenjem narave, zemlje. Takšno pa je njegovo mnenje:

"Najprej naj poudarim, da me zelo veseli, da je ta iniciativa prišla od domačina, da ljudje iz teh krajev sami skrbite zase in za svoje okolje. Zamisel Franca Mihelača je zelo izvirna, sam pri čem takem še nisem sodeloval, sem pa velikokrat sodeloval pri določanju lokacij za prostore primerne za meditacijo ali sakralno arhitekturo.

Sam se predvsem ukvarjam z zdravljenjem zemlje, razvil sem metodo, ki se imenuje litopunktura, to je nekaj podobnega kot akupunktura pri človeku. Sem pa tudi zelo občutljiv za različna sevanja, različne pretoke in koncentracije energije. Zemlja ima namreč, kot nekakšne svoje organe, določena mesta, ki so posebej pomembna za bivanje, zato ker z njimi napaja življenje. Na teh mestih je žarčenje bolj koncentrirano in natančno določenih kvalitiet in jaz s svojim telesom to zaznavam in doživljam kot nekakšno povsem določeno gibanje - moje roke se začnejo gibati v določenem ritmu, ki ga lahko prepoznam, ker sem take točke našel tudi na drugih mestih.

Franc Mihelač je torej našel posebno točko v tem hribovju, saj je zelo pomembno, da se piramida postavi na točno določeno mesto, ki ima močan energetski in duhovni potencial. Ker pozna moje sposobnosti, me je povabil, da tudi jaz poiščem to točko, in naj povem, da sva se v tem popolnoma ujela - oba sva našla isto točko.

Piramida sama po sebi, zaradi svoje oblike, deluje kot ojačevalec energije, sestavljena je iz trikotnikov, ki se stikajo pod določenim kotom, trikotniki pa so najmočnejša kozmična oblika - tudi božanstvo si predstavljamo kot trojstvo. Piramida ustvarja pozitivno energijsko okolje, v katerega potem ne morejo vdreti negativni vplivi, zato je tak ambient primeren za človeka - za njegov razvoj, saj spodbuja pozitivna dogajanja v človeku.

Ljudje verjetno ne bodo ničesar občutili, saj pri takih stvareh ne gre za grobe vplive, to je zelo subtilno. Če pa bi znali natanko prisluhnuti, bi seveda te vplive zaznali. Taki učinki so bolj posredni - tako ojačano energijsko polje spodbuja pozitivne procese v okolju in stvari se začnejo obračati na bolje. Ljudje nato opazijo tendence k boljšemu, ki jih prej ni bilo.

Koliko bo ta piramida učinkovita, bo odvisno od ljudi - koliko jo bodo uporabljali, saj bo to odprt prostor, kamor bodo ljudje lahko bodili meditirati in se poglobljati. Te stvari ne delujejo avtomatično, ampak zmeraj v odnosu do

človeka. Pomembni so ljudje - koliko le-ti stopijo v to interakcijo - da torej na ta prostor prihajajo in poskušajo občutiti pozitivne vplive."

Marko Pogačnik

Korošci torej imamo med sabo ljudi, ki jim ni vseeno, kako in v kakšnem okolju živimo, in poskušajo na to tudi vplivati. Bioenergetik Franc Mihelač je izbral nenavadno, a po njegovem mnenju zelo učinkovito pot. Če so njegova predvidevanja točna, potem se

Korošcem kmalu obetajo boljši časi.

Franc Mihelač, zdravitelj - bioenergetik, pa v bližnji prihodnosti načrtuje še en zanimiv projekt, ki ga je prav tako podprl Marko Pogačnik predstavili bodo kip kralja Matjaža v Peci. Ugotovil je namreč, da kip kralja Matjaža, rešitelja Slovencev, ne stoji na pravem mestu, in zato ne deluje energetsko pravilno na dolino in vso Slovenijo. To pa je zelo pomembno, saj energije, ki so tu prisotne, če niso pravilno usmerjene, lahko zelo negativno delujejo na ljudi. To bodo skušali popraviti tako, da bodo kip kralja Matjaža postavili na zanj primerno točko.

Več o tej akciji bomo poročali v eni od naslednjih števil.

Irena Nagernik

PREPIH...

gorenje point

IZREDNA PRILOŽNOST! IZREDNA PRILOŽNOST!

OSEBNI RAČUNALNIK

DIALOG 386SX/33

PROCESOR 80386SX/33
2MB RAM
TRDI DISK 85MB/17ms
DISKETNIK 1,2MB
VGA MONO MONITOR
VGA KARTICA 1024x768, 512KB
IO (2S,1P)
TIPKOVNICA SLO

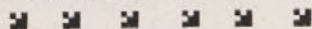
SAMO: 87.000 SIT

DIALOG 386DX/40

PROCESOR 80386DX/40
2MB RAM
TRDI DISK 85MB/17ms
DISKETNIK 1,2MB
VGA MONO MONITOR
VGA KARTICA 1024x768, 512KB
IO (2S,1P)
TIPKOVNICA SLO

SAMO: 99.900 SIT

DOPLAČILO ZA BARVNI MONITOR LR 24.000 SIT

Ob nakupu računalnika vam po ugodni ceni nudimo SW paket
WORD STAR LAPTOP COLLECTION (W56, LAPLINK, ON-TIME, TEILMERGE, MAILLIST)
CENA: 10.300 SIT

TISKALNIK

FUJITSU DL 900 Format A4+, 24 iglic, 150znakov/s

SAMO: 37.000 SIT

MOŽNOST NAKUPA NA KREDIT

GORENJE POINT d.o.o. Podjetje za informacijske tehnologije Tel: 063 864 741
8320 Veljaka, Žalovca 18 Fax: 063 853 844

trgovsko podjetje PECA COMMERCE, d.o.o.

industrijska
prodajalna

V NAŠI PRODAJALNI LAHKO PO UGODNIH CENAH KUPITE:

- AKUMULATORJE VSEH VRST
- ELEKTRO IN VODOVODNI MATERIAL
- BARVE IN LAKE
- ORODJA
- ČISTILA
- ŠPORTNE ARTIKLE

NA VAŠO ŽELJO NAROČIMO MATERIAL VSEH VRST

OBIŠČITE NAS!

RUDNIK MEŽICA, 62392 Mežica, Polena 5, Tel. 0602/35-110,
Telex 33124 rudme, Fax 0602/35149, 35203

TAKO MAJHEN, PA ŽE NERVOZEN!?

Podnaslov knjige, ki je izšla konec l. 1992 pri založbi Educa v Novi Gorici, se glasi: predsodki in resnice o nevrozi pri otroku. Avtor je dr. Peter Praper, dravograjski rojak, ki je maturiral na gimnaziji Ravne l. 1963, danes pa je izredni profesor na Pedagoški fakulteti v Mariboru in specialist klinične psihologije. Je avtor uveljavljenega psihološkega preventivnega presejalnega postopka (SPP-3), ki se uporablja v Sloveniji in na tujem, ter mnogih strokovnih razprav.

Njegova knjiga je plod mnogo- letnega kliničnega in raziskoval- nega dela ter obravnava nevroze in motnje v prilagajanju pri predšol- skem otroku. Praper nam razkriva dobo najzgodnejše mladosti do 6. leta (takrat so že položeni temelji osebnostne strukture), seže pa celo v predrojstno dobo (znano je, da fetus že loči ugodje od neugodja in pre- more ščit varovalnih mehanizmov).

Avtor je po mnenju strokovnih recenzentov zaoral ledino na področju, ki je pri nas še najmanj raziskano, to so prva tri leta življenja. Obvlada zapleteni, skriv- nostni svet človekovega nastajanja. Razen tega, da je doma v svoji stroki, izhaja iz prakse, torej iz

dobrega poznavanja tega, o čemer piše.

Po Praperju je zelo važna intimna trajna vez med starši in njihovimi malčki, celo usodna za razvoj otroka pa je družinska klima, ne toliko morebitni občasni stresi, ki se jim človek na poti v življenje tako in tako težko izogne.

V knjigi bodo premnogi starši prepoznali pojave, s katerimi se pri svojih otrocih srečujejo sami:

z motnjami pri hranjenju, prebavi in izločanju, z nespečnostjo ali z napadi nočne groze s kričanjem, s sesanjem prsta, z grizenjem nohtov, s pretirano trmo in izbruhi togote, z grobstvijo ali s plahostjo in s cmeravostjo.

Po Praperju so posebno negativni dejavniki razvoja:

- alkoholizem ali kako drugače moteni odnosi v družini
- kulturna prikrajšanost (primitivizem)
- prezaposlenost ali odsotnost staršev
- pogostne telesne bolezni otroka.

Nevrotična struktura osebnosti pomeni nesposobnost uravnoteženja med dobivanjem in dajanjem, nesposobnost konstruktivnega uve- ljavljanja, nezmožnost ustvarjanja intimnosti v prijateljstvu, ljubezni in seksualnosti.

Napake, ki jih najpogosteje delamo starši

Menimo, da je otroška fantazija neproduktivna.

S pretirano željo, da bi bil otrok podoben staršem, mu delamo slabo uslugo.

Užaljena mama ne naredi otroku manj škode kot nasilna mama.

Narobe je, če reagiramo samo, kadar otrok naredi kaj slabo, ne pa tudi, kadar naredi kaj dobro.

Večinoma se ne zavedamo, kako kompleksen je otrokov svet igre. Otroku lahko z igro neugodne situacije spremeni v ugodne. Bolje je, če kakšno igro prav usmerimo (npr. priljubljene fantovske igre streljanja), kakor da jo prepovemo. Odrasli sicer znamo igrati igre s pravili, ne znamo pa se igrati nasploh.

Vključitev otroka v vrtec naj pomeni korak iz družine navzgor, ne korak od šole navzdol.

Problem staršev je pogosto v tem, da ne vedo, da otroka ni mogoče odvaditi neke konstitucionalne lastnosti. Tako npr. hiperaktivnosti ne moremo odpraviti, lahko pa jo preusmerimo.

Predvsem naj bi starši mnogo bolj prevzemali skrb za zgodnji razvoj otrok in pa - vzgoja naj bo predvsem odnos z otrokom.

Kdor hoče svojemu malčku dobro, naj vzame Praperjevo knjigo v roke. Zanimiva je in predvsem zelo koristna. Sicer je res ni mogoče brati kot roman in včasih je treba pogledati v slovar tujk, vendar je vredno malo truda.

n.r.

KOPIJA ŽIVLJENJA 3, 2, 1, ...START

Zdi se mi, da je največja umetnost modrovati o življenju. Mime duše lahko to počne vsak državni ali prodirjavni element, rasist ali človekoljub, vesoljec ali potapljač. Metka ali Janko, pa po tej logiki vendarle ne more biti vsakdo umetnik. Čeprav diši po tem. Vsak je umetnik svojega življenja! Bere in sliši se pompozno in deluje smirno resno. Kaj pa je danes sploh smirno resno? Kaj je smirno za življenje? Nič, če vprašate mene. Saj se na koncu vsake tragedije, ki pomeni smrt in je ne jemljemo več kot take, najde neka budala, ki izpljune: "Življenje teče naprej." Saj to naj bi itak vsi vedeli. Toda če slišim kaj v tem stilu, me popade tresavček, ki je neopazen, a nevaren za budale.

Ko sem bil majhen, sem mislil, da so budale tisti otroci, ki so drugim metali kamenje in pri tem niti pod točko razno niso pazili, kam bo žrtev kamen zadel. Danes o tem ne razmišljam več, ker jih je preveč in niso samo otroci. Nisem ubogi, ker nisem edini, ki se mu je to zgodilo.

Kakorkoli že, življenje teče naprej (ha, ha ha ...) in mi drvimo novim zmagam nasproti.

Do danes še nisem uspel prešteti vseh zmag, ki so možne v življenju. Rojstvo, ko se prebiješ na civilizirano soeno, zatem beseda mama, lulanje in

kakanje v ilegalni prvi "na gobec" leto dni starejšemu sosedu, prva p... materina tovarišici v mali soli, prvi cik v ustih, prvo lasanje punčk... Samo pogledite, do kam smo šole prišli s tem naštevanjem. Potem je zmag vedno več, saj so vmes še namišljene, izrojene, lažne in drvimo skozi življenje, to pa sploh ne teče, ker ni reka ali tekoči trak. Smo pametni ali pa se le delamo takšne in ko naposled mine ohoho let, ponavadi rečemo: "Ja, nekaj smo pa dali skoz!"

Zmage in porazi ostanejo neprešteti. Bilanca je približna, upošteva se izkrivljeni končni rezultat. Za vmesni čas "elektronika" ni delala. Ostane le kopija. Kopija življenja. O tej velja razpravati, ker je Amerika svetovni policaj, ker je Slovenija samostojna država, ker je Balkan sod smodnika, ki se še ni v celoti vzgal, ker smo smučarski narod, ker nas AIDS ugonablja, ker je pri nas najbolj popularno to, da si želimo v Evropo, ker ima sosed boljši avto in bolj postavno ženo, ker je Koroška slovenska provinca in avstrijska dežela, ker imamo težave, ker ljudje potrebujejo upanje, ne pa da trdno lebdi v zraku in ... "upajo" čina kdo boljši predlog?

R.T.

GALERIJA GRAD

ODPIRA VRATA

V petek, 29. januarja 1993, so se po skoraj letu dni "likovnega molka" na Ravnah odprla vrata Galerije Grad - preimenoovanega in organizacijsko preoblikovanega Likovnega salona na ravnskem Gradu ob Sušnikovi knjižnici.

Razstavne prostore je prevzela zasebna firma Ars B, in njen lastnik, akademski slikar Benjamin Kumprej, zagotavlja, da bo Galerija delovala drugače kot bivši Likovni salon. Čeprav ni mogoče reči, da ravenski likovni salon ni opravljal svojega poslanstva - odkar so s sredstvi Železarne Ravne uredili razstavne prostore v delu gradu, se je v njem zvrstilo ničkoliko razstav in avtorjev, od otrok do uveljavljenih mojstrov - žal pa v vseh teh letih ni prerasel amaterizma in ni pokazal močnejše volje, da bi se vpregel v voz sodobnega slovenskega likovnega dogajanja in postal morda celo eno njegovih žarišč.

S prvo razstavo - Lojze Logar, ena osrednjih osebnosti sodobnega slovenskega slikarstva, predstavlja koroskim ljubiteljem likovne umetnosti svoj ciklus akrilov Davidov vrt - Galerija Grad že nakazuje svojo novo usmeritev. Občinstvo, za katerega je upati, da bo odslej stalno in zvesto spremljalo galerijsko dogajanje, je pokazalo za razstavo

veliko zanimanje, z otvoritvijo pa je bilo dvakrat zadovoljno. Slikarja in njegovo delo je temeljito predstavila kustosinja Milena ZLATAR iz Slovenj Gradca, umetniški vtis ob razstavljenih delih pa je dopolnilo petje okteta TRO s Prevalj. Obiskovalci, doslej navajeni tako enovitih razstav in tudi ne tako vsestransko - z barvo, risbo in vsebino - osvajajočega slikarja, so odhajali s prizorišča z nekoliko mešanimi občutki, vendar z jasno zaznavno slutnjo: Dogodki v Galeriji Grad bodo nekaj drugega kot v Likovnem salonu. Ali bodo res tisto, kar si želimo, se bo po prvi moralo potrditi še na naslednjih razstavah.

Mojca Potočnik

RAJSKI VRTOVI LOJZETA LOGARJA

Galerija Grad se je vselila v prostore bivšega likovnega salona, ki niso posebej drugačni, vendar so z nekaterimi posegi postali bolj zračni in svetlejši.

Ce so prostori ostali skoraj enaki, pa je nov obraz galerije, ki je predstavljen na posebni razstavi v avli Galerije. Tako imenovano celostno podobo Galerije sestavljajo naslednji elementi: plakat, katalog, vabilo, vstopnica, kuverte in memorandum. Povsod je ključni element znak Galerije. Vizualni izgled nove ustanove izhaja iz novejših oblikovalskih načel, zlasti je zanimiv katalog, ki je žepnega formata. Avtor celostne podobe je dipl. arh. Borut Boncina, samo ime Galerije pa odstopa od zelo pogostega trenda v uporabi tujk, hkrati pa tudi smiselno nakazuje lokacijo.

Galerija Grad ima svoj razstavni, kulturni in prodajni načrt. Sčasoma bo poskušala zastopati vsaj nekaj eminentnih slovenskih (in drugih) avtorjev, ne zanemarjajoč mlajše ali starejše generacije. Če bo mogoče organizirati stalno zbirko, pa je seveda že drugo vprašanje, čeprav bo tudi do tega slej kot prej prišlo.

Kupna moc ljudi je prignana do absurda. Ostalo pa je zanimanje, kar dokazuje obisk otvoritve razstave likovnih del akademskega slikarja Lojzeta Logarja. Kljub vsemu pa je obiskovalcev, ki si razstavo ogledajo po otvoritvi, malo. Zgodí se, da

kateri dan ni nobenega. Izredno slaba je odzivnost osnovnih šol (prvi teden so razstavo obiskovali le dijaki 1. letnikov gimnazije in nekateri razredi s srednje kovinarske šole, čeprav je Galerija odprta vsak delavnik, kakor tudi ob sobotah in nedeljah).

Lojze Logar, priznan slovenski slikar, predavatelj na akademiji za likovno umetnost v Ljubljani, rodom pa iz Mežice, se predstavlja s ciklusom slik "DAVIDOVI VRTOVI". Tema je izrazito sakralna. Konstantno je prisotna močno stilizirana ženska figura, moški pa zgolj kot simbol, v glavnem ga predstavlja konica, ki se zabada v telo ženske.

"Umetnost Lojzeta Logarja je erotična, če z erosom označujemo svojo zlahtno sposobnost dojemanja bistvenih stvari življenja in ne zgolj seksualne zdraženosti. Pri tem ima, kajpada, prvo besedo barva. Barva je spodbudnik vsega erotičnega v umetniku, je nosilka njegove slike, vznemirja ga, mu podtalno razgrajuje z obrisi trdno označeni koncept, odkriva vehementalno gibanje, ki se upira podrejanju z razumom začitanih meja. In sprošča hkrati v opazovalcu dialog s samim seboj, ko mu odkriva pulziranje materije v katero je vpet, pulziranje, ki ga osrečuje, kateremu pa se skuša - kakor umetnik - vendarle izviti, ker hoče - Promotej - gospodovati svoji lastni usodi." Zoran Kržišnik

Slike moramo opazovati prvenstveno kot abstraktne tvorbe, katerih glavna sestavina je barva. Presenetljiva je dekorativnost, saj opazamo neštete koloristične kombinacije, ki jih povdarja komplementarni kontrast (npr. rdeče-zeleno). V slikah se nam razprostire labirint barv in oblik, kot tudi neštete možne interpretacije in doživljanja, skratka, pred nami se razpre rajski vrt - ali enostavno RAJ. Vstopimo vanj, za trenutek pozabimo na vsakdanje stiske in težave in morda vsaj za nekaj časa zasanjamo.

Razstava je posvečena Francišku Kumpreju - Frenku, likovnemu pedagogu z mislinske osnovne sole, ki je v začetku januarja tragično umrl v prometni nesreči.

Piše:
mag. Jože Pratekar

PRIPRAVA KOMPOSTA

V vsakem gospodinjstvu se med letom nabere veliko organskih odpadkov in največkrat ne vemo, kam bi z njimi. Na vrtu ostajajo odpadne rastline in sadeži, pokošena trava, razni plodovi, veje dreves, v gospodinjstvu ostanki hrane in podobno. Če jih zavržemo in nekoristno uporabimo, pomenijo problem za okolje.

Vse te organske ostanke pa lahko uspešno uporabimo za pripravo komposta.

Kompostiranje je biološki proces, v katerem organske odpadke spremenimo v tako obliko, da jih rastline lahko sprejmejo. Kompost služi za izboljšanje lastnosti tal, saj poleg organskih snovi vsebuje tudi hranila, ki so za uspešno rast rastlin nenadomestljiva (dušik, fosfor, kalij). Proces "zorenja" pa je odvisen od delovanja mikroorganizmov. Glavni vir hrane za drobnoživke so organski odpadki, osnovna hranila pa podobno kot za rastline, dušik, fosfor in kalij. Za uspešno pripravo komposta pa morajo biti hranila v primernem razmerju. Še posebno pomembno je razmerje med dušikom (N) in ogljikom (C) v organski snovi. Najugodnejše razmerje C:N je 1:15 do 30. Če je to razmerje nižje, se izgublja dušik, običajno kot amonijak. Le-to pa povzroča neprijetni smrad. Pri večjem razmerju pa se proces kompostiranja zavleče.

Poleg pravilnega razmerja med dušikom in ogljikom je pomembno,

da je v kupu, ki ga kompostiramo, tudi dovolj zraka, oz. kisika. Proces kompostiranja je namreč odvisen od aerobnega delovanja mikroorganizmov. Zato je potrebno kompost vsake tri mesece premetati in premešati, da v kup pride dovolj kisika, sicer bo kompost slabe kvalitete.

Kateri odpadki so primerni za kompostiranje?

Komunalni odpadki iz greznic imajo nizko razmerje me C in N. Zato samih ne smemo kompostirati. Lahko pa jih pomešamo s slamo ali listjem, ki vsebuje veliko ogljika. Poseben problem fekalij pa sta vsebnost težkih kovin in ostanki pralnih praškov. Zaradi tega teh komunalnih odpadkov ne uporabljamo za kompostiranje.

Smeti od čiščenja dvorišč in cest vsebujejo precej visoko C/N razmerje in so običajno suhe. Pred kompostiranjem jih moramo navlažiti.

Tudi seno in trava sta primerni organski snovi za pripravo komposta. Le pri kompostiranju mokre trave v kupu zaradi pomanjkanja kisika nastane anaerobno vrenje, kar se izraža v smradu.

Veje in ostanki od rezanja drevja so primerne surovine za kompost, vendar jih je potrebno zdrobiti in jih pomešati z listjem.

Tudi kuhinjski odpadke lahko kompostiramo. Ostanki sadja, zelenjave imajo običajno malo dušika. Z dodajanjem drugih odpadkov pa jih lahko učinkovito porabimo za pripravo tega organskega gnojila.

Celo kosti in ostanki živalskih teles so primerne, skratka: **na kompost spada vse, kar je rastlinskega in živalskega izvora, vse, kar bo prej ali slej strohnelo.**

Kup za pripravo komposta vedno namestimo v senci. Iz desk zbijemo zabojnik velikosti 2x2 metra in višine do 1 metra. Na dno nasujemo listje ali slamo in na to naložimo organske odpadke debeline 20 do 30 cm. Na gornjo plast nasujemo hidrirano apno ali apnenec in na to plat zopet listje ali slamo. Na to plast pa zopet organske odpadke in tako naprej vse do vrha. Kup vsake tri mesece premešamo, da ga prezračimo in s tem pospešimo proces zorenja komposta.

Za uspešno pripravo komposta moramo imeti dva zabojnika. V enem kompost zori, v drugem pa ga pripravljamo. Čas zorenja zavisi od sestave materiala, od vlažnosti kupa in od zračenja. Navadno je kompost pri-

meren za uporabo v dveh letih. Dozorel kompost je kvalitetno organsko gnojilo za gnojenje vrtnin, trave in sadnega drevja. Z njim lahko skoraj v celoti nadomestimo potrebe po hlevskem gnoju in mineralnih gnojilih. Tako s pripravo tega gnojila dosežemo dvoje: s svojim ravnanjem prispevamo k varovanju okolja, organske odpadke pa koristno uporabimo kot naravno gnojilo za uspešno rast rastlin.

Ob koncu naj velja pravilo, da v kompost ne sodijo steklo, plastika, predmeti iz kovin in industrijska olja.

JELOVICA

EFEKT
d.o.o.

62380 SLOVENJ GRADEC,
GMAJNA 12,
TEL.: 0602/ 44 404
FAX.: 0602/ 44 404

- * Izdelava in vgradnja protivlomnih in protipožarnih alarmnih sistemov za stanovanja, hiše in vse ostale objekte z vozavo na alarmno intervencijski center.
- * Organiziran prevoz gotovine in dragocenosti
- * Avtoalarmi
- * ZIDNI IN PONIŠTVENI TREZORJI

Ali spleh veste, da imamo Slovenci svoj športni časopis?

TO JE

ŠPORTNA REVIIJA

EKIPA

IZHAJA VSAKO SREDO IN JO LAHKO KUPITE TUDI V VAŠEM KIOSKUI

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA RAVNE NA KOROŠKEM
ob suhi 11, tel.: 0602/22 461

INFORMACIJE: OE RAVNE, Tel.: 22 461 / g. REK VILKO /
IZPOSTAVA RADLJE, Tel.: 71 120 / g. RAC IVICA /
IZPOSTAVA SL. GRADEC, Tel.: 41 441 / g. ŠTALEKER MARJETA /

PREMIJE ZA PROSTOVOLJNO ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE V PRVEM TROMESEČJU 1993

LETNA PREMIJA SIT

1. POPOLNO ZDR. ZAVAR.	13.800,00	8. NADSTANDART	14.220,00
2. ZDRAVSTVENA VARNOST - CELOTA	13.500,00	9. a) POMOČ NA DOMU	29.000,00
3. ZDRAVSTVENA VARNOST - KURATIVA	3.240,00	b) POMOČ NA DOMU + TEL.	34.800,00
4. VELIKO TVEGANJE	5.700,00	10. ZOBNA PROTETIKA - CELOTA	30.000,00
5. POŠKODBA	4.200,00	11. a) ODDIH A	40.600,00
6. ZOBOZDRAV. - CELOTA	3.480,00	b) ODDIH B	17.400,00
a) ZOBOZDR. - ZDRAVLJENJE	960,00	12. VOZ - CELOTA	99.200,00
b) ZOBOZDR. - PROTETIKA	5.820,00	13. VOZ - O-S-B	73.600,00
7. ZDRAVILA	1.740,00	14. VOZ - ZOBOZDRAVSTVO	9.900,00

VSE UPOKOJENCE, KI ŠE NIMAJO UREJENEGA PROSTOVOLJNEGA ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA PROSIMO, DA SE OGLASIJO NA IZPOSTAVAH V NJIHOVI OBČINI.

SGP KOGRAD DRAVOGRAD
GRADBENO PODJETJE

STAVBENIK

d.o.o.
PREVALJE

IZVAJA VSA DELA VISOKE IN NIZKE GRADNJE, INDUSTRIJSKE OBJEKTE TER OBRTHNSKA IN INSTALACIJSKA DELA.

KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

Zavarovalnica Triglav

POSLOVNA ENOTA
KOROŠKA

Slovenj Gradec
Voranev trg 2
Tel.: (0602) 41-842,
41-843

PREDSTAVNIŠTVI:
Ravne na Kor.: 23-759
Radlje ob Dravi: 73-025

ODPRIH TELEFON ZA
OTROKE IN ODRASLE
V STISKI

0602 / 23 899, 23 004
SREDA: 17. - 19.
PON. - PETEK: 12. - 18.
POD ŠIPRO "PREJATELJ"

PREPIH Od javnosti odvisen časopis.
Izdaja CZP VORANC d.o.o. Ravne na Koroškem.
Direktor Niko R. Kolar
Glavni in odgovorni urednik Vojko Močnik.
Računalniško oblikovanje MK Studio Ravne.
Naslov uredništva: Ravne na Koroškem, Čečovje 5 te.: (0602) 22-999
Tiska: Koroška tiskarna Slovenj Gradec
Na osnovi mnenja Republiškega sekretariata za informiranje št. 23/105-92 šteje časopis med proizvode iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5%. Nenarocenih tekstov in fotografij ne vračamo.

MLADI IN USPEŠNI

Kaj sploh je orientacijski tek? To je tek v naravi, med katerim tekmovalci s pomočjo posebne karte in tudi s pomočjo kompasa iščejo kontrolne točke. O zmagovalcu odloča čas, ki ga doseže posameznik po vseh najdenih kontrolnih točkah ob prihodu na cilj. V Skandinaviji ima ta športna zvrst nacionalni značaj, v Sloveniji pa je šest tovrstnih klubov in eden najuspešnejših je prav OK Slovenj Gradec.

Znano je, da je v taborništvu med drugim tudi veliko orientacije. Slovenjgraški taborniki Odreda Severni kurir pa so se začeli bolj zavzeto ukvarjati z orientacijskim tekom leta 1989. Že naslednje leto so se odločili za samostojen klub in v mesecu marcu se je zgodil ustanovni občni zbor. Predsednik slovenjgraškega orientacijskega kluba je **Boris Raj**, ki uspešno opravlja naloge v zvezi z organizacijo delovanja kluba in tudi posameznih tekmovanj, ki so potekala v Slovenj Gradcu. Poleg njega v klubu največ delajo **Dušan** in **Uroš Petrovič** ter **Grega Raj**, ki so trenerji in tekmovalci. Klub šteje 25 članov, kljub maloštevilčnosti pa fantje in dekleta igrajo vidno vlogo v slovenskem orientacijskem teku.

Vsako leto orientacijski tekači iz Slovenj Gradca sodelujejo v državni ligi, ki traja od marca do novembra, ko se zvrsti od osem do dvanajst tekem. V mesecu juliju 1991 so sodelovali na prvem pokalu Alpe - Adria, ki je bil le teden dni po vojni pri nas, v avstrijski Graz pa so Slovenjgraščani odšli s slovensko zastavo. Leto 91 je bilo sploh uspešno za OK Slovenj Gradec. Septembra naj bi bilo v Cerknem še prvenstvo Jugoslavije, na katerega pa so prišli le Hrvati, tako da je šlo za dvoboj Slovenije in Hrvaške. Slovenjgraški tekači so bili takrat zelo uspešni. Oktobra je bilo prvenstvo Slovenije in tam sta prvaka v svojih kategorijah postala **Matjaž Gutenberg** in **Franc Rogan**. Slavile pa so še kar tri slovenjgraške štafete od skupno petih. V ligaškem tekmovanju so bili prav tako doseženi izjemni rezultati. **Alenka Finster** je bila v svoji kategoriji premočno prva, **Matjaž Gutenberg** drugi, prav tako so drugo mesto osvojili **Franc Rogan**, **Matjaž Gutenberg**, **Grega Raj**, **Saška Fužir** in **Simona Pogorevc**, tretje mesto pa je osvojil **Mladen Marčeta**. Tako ostaja leto 1991 zabeleženo kot najuspešnejše v triletnem delovanju kluba.

Lansko leto je bilo za OK Slovenj Gradec rezultatsko skromnejše, bili pa so še bolj aktivni. Tudi orientacijske tekače tarejo finančne težave in tako so bili

prisiljeni skrajšati udeležbo na tekmah. Ustanovili so Koroško ligo, ki daje možnosti tekmovanja vsem domačim tekačem, s tem pa si pridobivajo izkušnje za pomembnejše nastope. Pozimi so Slovenjgraščani sodelovali v avstrijski jugovzhodni ligi, ker doma v zimskem času ni tekem.

Julija so **Dušan** in **Uroš Petrovič** ter **Grega Raj** odšli na največjo tekmo v orientacijskem teku na svetu "5 dni Švedske". Pred tem sta bila **Uroš** in **Grega** na svetovnem mladinskem prvenstvu na Finskem, **Dušan** pa je po švedski tekmi odpotoval na Škotsko, kjer je bilo svetovno študentsko prvenstvo. Vsi so na teh tekmah dosegli solidne rezultate, za zanimivost pa naj še zapišemo, da je na švedski tekmi nastopilo 19500 tekačev iz

vsega sveta, med njimi pa je bil tudi znani švicarski smučar (smukač) Peter Muller.

Na državnem prvenstvu, ki je bilo na Črnem vrhu nad Idrijo, so postali prvaki **Katja Pogorevc**, **Anka Petrovič** ter **M. Gutenberger** in **G. Raj** (štafeta). Novembra so sodelovali na atraktivni tekmi po ulicah in kanalih Benetk v Italiji. **Dušan** in **Uroš** pa sta se udeležila še posebne tekme v hrvaškem Rovinju.

V letošnjem letu predstavlja za OK Slovenj Gradec največji organizacijski izziv priprava drugega pokala Alpe - Adria, ki bo od 2. do 4. julija. Sicer pa bodo tekmovali v slovenski ligi, dva ali trije njihovi člani pa bodo sodelovali na mladinskem svetovnem prvenstvu v italijanskih Dolomitih (mladinsko svetovno prvenstvo je vsako leto). **Dušan Petrovič** ima leto vlogo selektorja slovenske članske ekipe, ki bo letos odšla na SP v ZDA (West Point). **Dušan** pa zaradi študijskih obveznosti ne bo šel preko luže. Drugače je **Dušan** tudi vodja komisije za karte, ki predstavljajo nepogrešljivi del orientacijskega teka.

Po njegovih besedah ima Slovenija največ tovrstnih kart glede na število tekmovalcev, in sicer 22. Še posebej veseli to, da dve karti pokrivata loge slovenjgraške občine, izdelava vsaj treh pa je načrtovana za letošnje leto.

R.T.

Z dvoboja Slovenija - Hrvaška v Cerknem so pristi vsi tekmovalci OK Slovenj Gradec z medaljami!

NA RAHTELU TEKMA ZA TEKMO

Minuli vikend je bilo smučišče Rahtel v Pamečah pri Slovenj Gradcu ponovno prizorišče dveh FIS slalomov. V petkovi tekmi je bil najhitrejši **Drago Grubelnik** (Branik Maribor) pred **Gašperjem Kontrecem** (Olimpija, 0,04 sek zaostanka) in **Izidorjem Jermanom** (Tržič, + 0,10). V soboto pa je bil najboljši **Peter Pen** (Branik MB) pred **Izidorjem Jermanom** (+ 0,35) in **Gernardom Langsenlehnerjem** (Avstrija, + 0,84). Sicer se lahko smučišče Rahtel v letošnji tekmovalni sezoni ponaša z največjim številom tekem v Sloveniji, med njimi pa so bili kar štiri FIS slalomi za moške. Peta FIS tekma se obeta v soboto, 13. februarja, organiziral pa jo bo SK Mežica. Ob teh pomembnejših tekmovanjih pa je bila na sporedu cela vrsta regionalnih tekem za mlajše kategorije. In da bo mera zadostna: ob vsem tem je smučišče na razpolago še rekreativcem, ki lahko uživajo tudi v nočni smuki.

Rok TAMŠE

PREPIH

ORLI SO NAJ...

Takole so Orli proslavili zmago Nove opreme nad Androm Jadranom (22:21)!

Foto : Primož Podjavoršek

Navijači rokometashev Nove opreme SG ORLI so postali pravi hit navijaštva v Sloveniji. Slovenska športna javnost jih je spoznala v športnem tedniku Ekipa, preko internih občinskih televizijskih postaj in seveda v živo. Še vedno slovijo po svojem korektnem vedenju in vztrajnem navijanju. Svoj pravi show so pokazali na tekmah Nove opreme z Androm Jadranom in reprezentanco Slovenije, ko so slovenjegraški rokometasji spektakularno zmagali. Odlično so navijali tudi v Trbovljah, ko je Nova oprema izgubila z Omnikom Rudarjem, Orli pa so na tribuni povsem preglasili domače navijače. V slovenjegraški dvorani bržkone ne moremo pričakovati, da bi lahko kdo z boljšim navijanjem utišal Orle. Ti odlično sodelujejo z upravo kluba, ta pa jim je priskrbel enotne majice z napisi, da o zastavah, transparentih in ostalem sploh ne pišemo. Prepičajte se na lastna ušesa in oči v slovenjegraški športni dvorani!

R.T.

"IGRICE" S KREMENČKOVIMI

Klub malega nogometa Kremenčkovi je konec januarja sodeloval na polfinalnem turnirju državnega prvenstva v Mariboru, kamor so se

igralci tega kluba uvrstili kot koroški prvaki. Po dveh tekmah v svoji skupini so se Kremenčkovi z dvema zmagama uvrstili v sklepni

del tega turnirja, finalnih tekem pa jim mariborski organizatorji niso pustili igrati, saj naj bi kršili nekaterga določila turnirja.

Resnica je, da je organizator v Mariboru kršil predpise oz. pravilnik Republike Slovenije za mali nogomet ter se trmasto držal svojih določil. Po besedah predsednika Kremenčkovih Franja Paradiža so se organizatorji polfinala vedli do njih prav arogantno, ko so hoteli razčistiti zaplet. Na koncu so Kremenčkovi odšli iz dvorane Tabor, ne da bi izgubili tekmo in ne da bi sodelovali v finalu. Žalostno in smešno hkrati!

Del družine Kremenčkovih: Zdenislav Verhovnik, Ferdo Matavž in Tomaž Lakovšek (z leve)!

Foto: Franc Prošt

Rok TAMŠE

ČAS ZA DELOVNO OBLEKO

Pravijo, da je nekaj v zraku. Bo kar držalo. Nekatere ugotovitve astrologov, bioenergetikov in še koga namreč opozarjajo na precejšnje sevanje neugodnih žarkov iz vesolja in svarijo ljudi - zlasti tiste bolj občutljive, na vplive konstalacije nebesnih teles, da se dobro skrijejo ali zavarujejo pred njimi. Torej, da je nekaj na tem, kaže tudi koroška črna kronika zadnjih štirinajstih dni.

Poleg tako imenovanega drobnega kriminala (dasiravno kriminal nikoli ne more biti droben - op. pisca), so namreč kar prevladovala nasilniška dejanja, ki jim v policijskih zapisnikih pravijo "ogrožanje življenja z nevarnim orodjem". Med ta nevarna orodja pa sodi vse - od nožev, do lat, kolov in podobnega. Prepiri s takšnimi grožnjami se kar vrstijo.

"VESOLJSKA NAPETOST", če mi je dovoljen ta izraz, pa se kaže tudi pri prometnih nezgodah. Tokrat se jih je večina pripetila prav zaradi nepazljivosti in neprilagojene vožnje. Kratko in malo - zaradi raztresenosti. In če sem že pri prometnih nesrečah: najbolj nečloveške in nerazumljive so zame tiste s pobegom. Naj se ob tem kratko zadržim. Potencialnim kršiteljem v opozorilo. Pobeg s kraja nesreče je samostojno kaznivo dejanje, ki se po zakonu strožje kaznuje kot vinjenost, ki jo pred sodnikom obravnavajo kot oteževalno okoliščino. Ali bolj grobo in tudi nečloveško povedano: pobeg s kraja nesreče se kaznuje strožje od vinjenosti. Vrh v vsega pa je pustiti ranjenega človeka na cesti nehumanost in nerazumljivo dejanje.

Zakaj takšen uvod? Prav v tem obdobju se je namreč na Prevaljah pripetila najhujša prometna nesreča, v kateri je - tedaj še neznan - voznik - na prehodu za pešce pri avtobusni postaji - zbil pešca Z.S. s Prevalj in mu prizadejal smrtno poškodbo. Voznika so kasneje izsledili v sosednji Avstriji, kamor je pobegnil tako, da je razbil zapornici na mednarodnem mejnem prehodu Reht.

Za minulo obdobje pa je značilno še, da je bilo spet precej poskusov ilegalnih prehodov preko meje ali prehodov z neurejenimi potnimi listinami. Pri tem - razumljivo - prevladujejo državljani ZRJ in

Bosne. In zdaj še, kot običajno, kanček vedrine.

■ ELEKTRIČNI VRTEC

Policiisti bodo verjetno imeli kar nekaj težav pri odkrivanju neznanega storilca, ki je 3. februarja iz lesenega zajčnika v Dravogradu odnesel tri zajce in lastnika I.R. oškodoval za 3000 tolarjev. Če je bil tolovaj namreč vsaj toliko pameten kot butalski Cefizelj, je zajce takoj pojedel in tako uničil dokazno gradivo. Vrh vsega pa bo tako imel kar šest parov zajčjih nog in ni hudir, da bo z njimi hitrejši od policajev. Vendar pozor: "Veliko psov je zajčja smrt", pravi stari ljudski pregovor. Pa se bo tudi za dravograjskega Cefizlja našla božja mast.

Na vrtce v Mežiški dolini se kar naprej spravljajo tegobe. Zdaj jih "napadajo" celo električni drogov. Nepredvidni voznik tovornjaka Komunalnega podjetja Prevalje je namreč podrč električni drog, ki se je zrušil na streho vrtca, polnega otrok in staršev. Na srečo ni bil nihče poškodovan. Upajmo, da elektro Slovenj Gradec zdaj računa za to "strešno elektriko" ne bo poslalo vrtcu. (Pisec članka pa upa, da bodo to njegovo pisanje v vrtcu končno le razumeli kot pomoč in ne - kot zadnjic - neke vrste frontalni napad na ravenske vrtce, ki jih sicer zelo ceni!)

Ostanimo še pri vrtcih. NN je zunaj delovnega časa obiskal enega izmed njih - tokrat je udaril na Prevaljah na Zgomjem kraju - odnesel je radiokasetofon in nekaj hrane ter - mleka. Kaže, da dolgoprstneži zadnje čase vrtce kar zamenjujejo za samopostrežnice, ali pa se v njih tako domače počutijo. Kar je za vzgojiteljice tudi priznanje!

■ ČOLNI IN AVTOMOBILI

V prihodnjih dneh bodite prosim, pozorni, če boste na kakšnem Koroškem morju (saj veste: Ivarčko jezero in podobno), zagledali navdušenega in srečnega veslača, prepevajočega tisto znano: "po jezeru bliz...." Nekdo je namreč I.V. iz Radelj odnesel ali "odveslal" doma narejen čoln.

Kaznivega dejanja vstopa v stanovanje na nezakonit način je utemeljeno usumljen R.S., ki se je v stanovanju svoje bivše zaročenke nepovabljen zadržal kar dve uri. Bojda ima R.Š. za sodnika že pripravljen zagovor, češ, da se je nekoč lahko v tem stanovanju nepovabljen zadržal tudi vso noč, pa ga zaradi tega ni nihče naganjal. Nasprotno: vabili so ga, naj še pride! Zdaj pa - če to niso dvojna merila...

Hijen, kot živalskih mrhovinarjev, na Koroškem še nimamo. Imamo pa tako imenovane avtomobilske mrhovinarje ali oskubljenice. J.L., B. K., G.K. in B. G. so namreč utemeljeno osumljeni tatvine nekaj predmetov s poškodovanega osebnega avtomobila last S.B., ki so ga tako oškodovali za okoli 20.000 SIT.

S še "živih" avtomobilov pa si je postregla skupina (ali posameznik) vlomilcev, ki je v noči od 30. na 31. januar oskubila celo vrsto avtomobilov na Ravnah in v Dravogradu.

■ REKLAME

Dolgoprstnež z Raven je 27. januarja okoli 1.40 vlomil v trgovino Karen pod Gonjami na Prevaljah, last Z.F. Odnesel je 51 zavitekov po 10 dekagramov kave in 4000 tolarjev. Vlomilec je imel zares smolo: kmalu po opravljenem nočnem delu je padel v roke policijski patrulji. Zdaj ga čaka "kofetek" s sodnikom. Karen pa bi ta dogodek lahko izkoristila za reklamni slogan: "Pri nas prodajamo tako dobro kavo, da se ji tudi sredi noči ne morete upreti!"

V noči od 24. na 25. januar je NN v telefonski govorilnici v Vuhredu odtrgal kabel s telefonsko slušalko vred. Gre verjetno za tako dolg in vroč pogovor, da ga je "telefonist" kratko in malo moral odnesti s seboj domov. Ko bo - neke v prihodnjem stoletju - pogovor končal, bo slušalko spet vnil. Do tedaj pa: halo in tut, tut....

■ SOCIALA ?

Dva dogodka, ki ju bom zdaj opisal, sta - najbrž - socialna. Gospa E.P. je utemeljeno osumljena kaznivega dejanja goljufije. V posredniški trgovini na Muti je namreč novembra lani kupila avtoradio in trenerko ter obljubila plačilo 7000 SIT ob "prihodnji plači". Denarja do zdaj še ni prinesla. In kaj je tu socialnega? Povsem jasno: gospa računa še ni mogla poravnati, ker kratko in malo še ni dobila "prihodnje plače". Seveda ne vem, če je v resnici tako, je pa možno.

In drugi primer: kratko policijsko poročilo: gospod D.P. je osumljen da je 5. februarja s stojala za sušenje perila v Podgorju odtujil delovno obleko. Kratka obrazložitev: če že nima dela, naj ima vsaj delovno obleko! Tudi tukaj ni nujno, da je tako, je pa možno! T.I.

**KJE SE ZBIRAJO
KOROSKI
HOMOSEKSUALCI**

**ODGOVOR NA ČLANEK GOSPODA
PEDRA K.:**

Spoštovani gospod Pedro K!

Kako prav ste imeli, ko ste zapisali: "Za Koroško radi rečemo, da je periferija. Osebnostno menim, da gre za periferijo le v naših glavah,..." Dejstvo je, da je periferija povsod tam, kjer ni močne ekonomije in zato tudi ni politične moči. Potem tudi ni socialne prosperitete, ampak se v družbi kažejo, s sodobnega sociološkega vidika gledano, negativni efekti, ali drugače povedano, nič se ne premika naprej, vse ostaja na istem mestu, kar pomeni nazadovanje, in utrjujejo se tradicije. Sociološko rabo termina periferija ste zamenjali z geografsko.

In če gremo dalje. Priznavate, da ste se nerodno lotili tega dela, opazovanja in zbiranja mnenj ter podatkov. Tudi na koncu svojega članka priznavate, da se vam ni uspelo prebiti v njihov majhen koroški svet tudi zaradi premale odločnosti ali predsodkov. Pravzaprav ste priznali skoraj vse. Le tega ne, da vaš članek ni emocionalno nevtralen, čeprav ni komentar, in "normalnim" ljudem samo še pomaga utrditi predsodke in stereotipe o homoseksualcih. To lahko razberemo iz vašega teksta: "...na lokalnem programu sem si ogledal pornič, seveda z biseksualno vsebino in takšnimi ekstavaganinimi kadri, da človeku zastane dih in se normalnemu bitju vse skupaj "zagravža" (podčrtal avtor pisma). Se imate vi, gospod Pedro K., za normalno bitje?"

Vsekakor je bil nemir po ogledu porniča na lokalni TV prehud, da vas je zanesel še do sex shopa, a očitno je bil strah ali pa predsodek še hujši, da si niste upali sposoditi zelenega filma. Pa čeprav ste vedeli, da počnete to zgolj v nekakšni raziskovalni novinarski vnevi. Kaj končno pa naj bi počela "kakšna znana oseba" v sex shopu. Zakaj bi se kompromitirali ravno vi, in ne "kakšna znana oseba", če bi se že kdo moral kompromitirati.

Zato vam predlagam, gospod Pedro K., da se najprej osvobodite svojih predsodkov, če je to mogoče, in šele potem napišete kak članek, v nasprotnem primeru pa prepustite to delo komu, ki je čustveno neobremenjen s homoseksualnostjo in bo mogoče napisal branju prijetnejšo in zanimivejšo reportažo.

Apologet homoerotikov

P.S. Homoseksualec ni zgolj oznaka za moške, ki čutijo ljubezen do istega spola, temveč označuje istospolno ljubezen za oba spola. Beseda je sicer nerodna skovanka dveh besed: grške homo in latinske seksus. Prva pomeni kot predpona "enako", druga pa "spolen, ki se tiče spolnega življenja". Zato bi bila mnogo bolj

primerna beseda "homoerotičen". Sestavljata jo dve besedi grškega izvora, ki v prevodu pomenita "istospolna ljubezen". Ta debata je sicer že v domeni lingvistov, pa še koga, vam, gospod Pedro K., pa je namenjena predvsem zato, da se bosta naučili pravilne rabe besede homoseksualec. Moške homoerotike lahko mirno imenujete pedri, ženske pa lezbike.

A.H.

**ODPRTO PISMO
OBČINSKI SKUPŠČINI
RADLJE OB DRAVI**

Stranka ZELENIH ZGORNJE DRAVSKE DOLINE s sedežem v Radljah prosi občinsko skupščino Radlje, da še enkrat vzame v obravnavo vprašanje, kje bo potekala nova cesta preko Radeljskega polja.

Zakaj gre?

V zadnjih 30-ih letih je bilo sprejetih več variant, kje naj bi potekala Radeljska obvoznica. Nobena varianta ni tako drastično posegala v najboljšo zemljo, kot zadnja.

Sedaj je občinska skupščina po dokaj hitrem postopku sprejela nov načrt, da gre nova cesta tik za mestom Radlje na južni strani preko najboljšega polja. Med drugim bi bilo uničenih preko 150 vrtov, ki jih imajo ljudje v najemu, telovadno igrišče s telovadnico itd. Največja ironija pa je v tem, da bi cesta udarila po najboljšem kompleksu nasada hmelja, ki je strnjen.

Za nepoznavalca še to, da ima bivši Hmezad (pozneje zadruga "Drava") vsa gospodarska poslopja in drugo infrastrukturo na severni strani in bi seveda avtocesta vse to odrezala. Kot že rečeno, bi bilo za potrebe ceste posredno uničenih okrog 60 hektarjev kmetijskih zemljišč prve kategorije. Ker pa bi cesta odrezala gospodarske objekte od polja, je ogroženo celotno Radeljsko polje. Saj bo polje zelo težko hasnovati.

Zanimivo je to, da se je bivši Hmezad in Zadruga vsa leta upiral uničenju tega prelepega zemljišča. Predvsem se je njihov direktor do zadnjega zalagal, da kmetijstva ne bi uničili.

Ker pa bo sedaj ob denacionalizaciji večina teh zemljišč vrnjeno bivšim lastnikom na Radeljskem polju, je v skupščini verjetno prevladalo mnenje, da se zemlja, ki ne bo več družbena last, lažje uniči. To govorijo ljudje v Radljah. Ker pa bo prizadetih veliko drugih kmetov in lastnikov parcel, se le-ti vedno bolj obračajo na stranko Zelenih, da naj se vendar upre takemu početju.

ZELENI menimo, da ni važno, kdo je lastnik zemlje, važno je za Slovenijo le to, da bomo zemljo ohranili, da bomo doma

pridelali čimveč hrane sami in da ne uničujemo najlepše predele domovine.

Mislimo, da je hrana osnovnega pomena, ne pa tako, kot so govorili po letu 1945, da se v kmetijstvo ne splača nič vlagati, da bomo hrano že uvažali (iz Amerike itd.). Podobno razmišljajo v eni od strank.

Če bi po letu 1970 ne napravili odločne korake in začeli vlagati v kmetijstvo (zeleni plan), bi verjetno že danes imeli velike težave s prehrano.

Še enkrat prosimo Občinsko skupščino, da ponovno obravnava problem zaščite kmetijskih zemljišč in gradnjo nove ceste.

Zeleni zgornje Dravske doline

**STARŠI ALI
UČITELJI?**

Zavest mi ne da miru, da ne bi tudi sam izrekel besedo kritike na račun Ravenčanov, bolj diskretno rečeno, krajanov krajevne skupnosti JAVORNIK. Opažam, da zadnja leta močno upada vzgoja mladine in osnovnošolskih otrok. Kdo je zdaj temu kriv: ali starši, ki prepuščajo otroke dvorišču brez kontrole, ne da bi se vsaj malo posvetili njim in jih s pravilno vzgojo vodili skozi njihovo življenje. Ali pa so temu krivi celo učitelji, ki nimajo časa kakšno uro, da bi jim razložili, kaj je prav in kaj ni, ker so verjetno bolj zaposleni z mislijo, kdaj bi zopet stavkali, ker je že zdaj velika razlika v plačilnem razredu med njimi in delavci.

S tem uvodom hočem namreč povedati, da nimajo pravega nastopa vzgoje ne starši in še manj učitelji.

Vsak dan gledam, kako učitelji osnovne šole KOROSKI JEKLARJI vodijo svoje učence med odmorom na sprehod, vendar se bolj ogibajo tistih poti, kjer je narejena škoda; kot na primer ti mladi nasadi, kjer je polovica opornikov polomljenih. Celo sadike, ki so jih lani z solidarnostno akcijo posadili nekateri krajanje Javornika ali njihovi očetje. Pa tu so še klopce, ki so večidel polomljene, pa še bi lahko našteval. A me kar pri srcu stisne, ko vidim vso to zanemarjenost. Travo so nasejali, naredili potke, ampak kaj, ko ne hodijo po njih.

Boljša bi bila ideja, da bi spomladi tudi šolarji šli za kakšen dan na udarniško akcijo urejevanja okolice in bi potem mogoče bolj spoštovali naravo in vse, kar je bilo narejeno s trudom in rokami.

Zato narava kliče: PUSTI RASTI NAS CVETJE IN DREVJE, SAJ SMO TVOJA KULTURA IN ZDRAVJE.

Stane Jelen Ravne na Koroškem

				ISLAMSKI VERSKI POGLAVAR	MESTO V HRVAŠKEM PRIMORJU	AVTOMOBIL OZNAKA NIZOZEMSKE	IVAN IVAČIČ	OBRAMBNA KOVINSKA PLOŠČA	KUPČEK ZEMLJE NA TRAVNIKU	IME ŠAHISTA KARPOVA	VOJAK KONJENIK V OKLEPU	CESTNI OKLUK	KRAJ V SLO PRIMORJU	REDKO MOŠKO IME
				ANTON KOROŠEČ		DRUGO IME ZA MOUNT VICTORIO	IDA KRAVANJA							
				ZAKLJUČEK SAHOVSKE IGRE		ANLUKSUS PARNIK PROUČEVA- LEC TIPOV								
SESTAVIL F. NOVAK	VRSTA PREMOGA	VNETJE NEBNIC	STANE DREMELJ	ZNAČILEN PRED- STAVNIK	BIVŠI UREDNIK "SLO- VENCA" ANDREJ			MALI DEL OBRAZA IME PISATE BALZACA					KEMIČNI SIMBOL ZA RADIJ	
OTOK V JUŽNEM JADRANU					REKA V MAKEDONIJI	NAŠA GRANŽADA								
SLOV. MATEMATIK STANKO							SLOVENSKO ZDRAVNIK MIKROBIO- LOG			IVAN ROB DES. PRITOK DONAVE			KEMIČNI SIMBOL ZA LANTAN	
GRGA GRILC			LUKNJICA V KOŽI KRAJ NAŠE STRANKE				NATANČNO MEBLO POZIV K TIŠINI				MOŠKI POTOMC	TROPSKA PAPIGA	SKRAJ AMERIŠKO MOŠKO IME	TELICA
REKA V EGIPTU				RKO DEBENJAK IVAN TAVČAR		MESTO NA PELOPONE- ZU				ZIMSKO PREVOZNO SREDSTVO				
VELIKA AZIJSKA DRŽAVA						PRIPRAVA ZA SPENJANJE LESA				PRIPADNIK EVROPSKE DRŽAVE				
TIPKALO OBJEMALO ŠESTILO						ZVER IZ RODU MAČK				UPANJE				

**GOSPODARSKA
ZBORNICA
SLOVENIJE**

OBMOČNA ZBORNICA DRAVOGRAD
TEL.: 0602 / 83 - 080, 83 - 521

- 1 Nemška firma išče zastopnika za prodajo njihovih strojev za žitarice na področju Republike Slovenije.
- 2 Angleška firma želi uvažati sestavljenke - puzzles ter didaktične igrače. Vse zainteresirane proizvajalce prosijo, da jim pošljejo kataloge ter cenike.
- 3 Nemška firma ponuja rabljene stroje za kovinsko obdelavo, posebne vrtalne stroje, varilne aparate in rabljene žage vseh vrst. V Sloveniji pa želi kupovati vijake, žebelje, kot tudi industrijsko izdelane kovane proizvode vseh vrst.
- 4 Slovensko podjetje išče partnerja - sovlagatelja za program proizvodnje kovinskih okvirjev za očala. Program je primeren za invalidsko dejavnost in nudi možnost zaposlitve od 5 do 8 delavcev. Na razpolago so stroji in orodja.
- 5 Nemška firma SUNDWIG išče partnerje v Sloveniji za mehansko obdelavo in montažo strojev po njihovi konstrukcijski dokumentaciji.
- 6 Angleška firma išče kontakte s slovenskimi firmami, ki bi želela razširiti svoje sodelovanje z britanskim tržiščem, in sicer s sledečih področij: elektromotorji, industrijski kabli in emajlirane bakrene žice, svetila, telekomunikacijski in elektronski kabli, releji, stikala, prenosniki in senzorji, tiskana vezja in elektromagnetni instrumenti.
- 7 Italijansko podjetje povprašuje po pet tisoč stilih na kolesih.

GALERIJA

S G P K O G R A D D R A V O G R A D

GRADBENO PODJETJE d.o.o.

S L O V E N J G R A D E C

IZVAJAMO VSE VRSTE VISOKIH IN NIZKIH GRADENJ,
ADAPTACIJE, STROJNE INSTALACIJE, KLJUČAVNIČARSTVO,
KLEPARSTVO IN KLIMA NAPRAVE.

Vas vabi, da obiščete vse njihove poslovalnice v Slovenj Gradcu, Šmartnem in Mislinji.

Posebej vas vabimo, da se ogledate v poslovalnicah:

- ŠPORT v Meškovi ulici,
- CICIBAN na Glavnem trgu v Slovenj Gradcu in
- gornji etaži Blagovnice Mislinja,
- kjer vam bodo s posezonskim popustom ponudili zimsko športno konfekcijo.

Obiščite jih, gotovo boste zadovoljni!

ZILA DANES, ZA VAŠ BOLJŠI JUTRI

Mercator - Trgoavto

CANKARJEVA 21, SLOVENJ GRADEC
TEL.: 0602/ 42-903, 42-904

V SVOJI PRODAJALNI NA CANKARJEVI
21 V SLOVENJ GRADCU NUDI:

- motorne žage TOMOS HUSQUARNA že po 41.989,00 SIT
- tovarne pocinkane avtoprikolice po znižanih cenah
- motorna kolesa TOMOS že po 49.557,00 SIT
- kolesa ROG po starih, izredno nizkih cenah.

ZA VSE VELJAJO UGODNI KREDITNI POGOJI

Ugodne cene in izbira raznovrstnih gum za osebna vozila:

PIRELLI SEMPERIT FIRESTONE SAVA

POPUST DO 10% + BREZPLAČNA MONTAŽA!

Možnost plačila na dva čeka brez obresti!

IZREDNA PRILOŽNOST

TP " KOROTAN " RAVNE NA KOROŠKEM
VAM V SVOJIH PRODAJALNAH OD CRNE
DO RAVEN NA KOROŠKEM NUDI V
MESECU FEBRUARJU:

POLEG REDNE OSKRBE PO
KONKURENČNIH CENAH RAZNE AKCIJE IN
NIZJE CENE V PREDPUSTNEM ČASU;
PUSTNE MASKE, PUSTNA OBLAČILA ZA
OTROKE OD 3 - 13 LET V SETU PO 3.800,00
SIT.
SE PRIPOROČAMO.

SGP KOGRAD DRAVOGRAD
P O D J E T J E
I G E M
O T I Š K I V R H

Oskrbimo vas s kvalitetnimi gradbenimi materiali po ugodnih cenah. Posebej še z:

- IZOFAS suhomontažno fasadno oblogo
- ukrivimo in polagamo betonsko železo in mreže
- vse vrste betonskih mešanic
- KO—TLAK plošče
- betonski izdelki in druga betonska galanterija
- separirani agregati
- kritina BRAMAC pod najugodnejšimi pogoji

PRIPOROČAMO SE!

Naročilnica Naročam časopis PREPIH

Naročilnico pošljite na naslov:
Uredništvo Prepiha,
62390 Ravne na Koroškem,
Čečovje 5.

Naročnino bomo obračunavali
tri mesečno vnaprej.

Ime in priimek _____

Kraj in poštna št. _____

Naslov _____

Podpis _____

Naročilnica velja do preklica.

**10%
POPUST**

**OKNA,
VRATA,
SENCILA,
PRENOVA
OKEN...**

- BREZPLAČEN PREVOZ
- ORGANIZIRANA MONTAŽA
- OBROČNO ODPLAČEVANJE

RAVNE NA KOROŠKEM, Čečovje 5 / hotel MERX /,
tel.: 0602/ 20-175,
vsak dan od 8 - 15,30, vsaka 1. in 3. sobota od 8. - 12. ure

JELOVICA

**NOVA
OPREMA**

VAM V MESECU FEBRUARJU NUDI
NAJNIŽJE MOŽNE CENE SEDEŽNIH
GARNITUR, VZMETNIC IN LEŽIŠČ

Racionalles

d.o.o. SLOVENJ GRADEC

VEDNO NAJCENEJE

- OKNA - POLKNA - ROLETE
- VRATA FURNIRANA
- GARAŽNA IN VHODNA VRATA
- FURNIRANE STENSKÉ OBLOGE
- PARKETI VSEH VRST
- LADIJSKI POD IN MASIVNE OBLOGE
- OSTREŠJA VSEH VRST
- TEGOLA »CANADESE« IN »BRAMAC«
- VSE VRSTE REZANEGA LESA

**ZA
GRADITELJE**

ČE SE DOBRO KUPI, JE ŽIVLJENJE LEPŠE!

KLIČITE-PRIDITE-ODPELJITE

INFORMACIJE: TEL. 0602 41-160, 41-941, FAX 41-063

**ZA
GRADITELJE**

**ZA GRADITELJE ZELO UGODNI POTROŠNIŠKI
KREDITI DO 24 MESECEV !!!**